

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2018

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΡΩΜΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΙΤΑΛΙΑΣ

Συντάκτης

Τζανέτος Καραντζής
Σύμβουλος ΟΕΥ Α'

Ρώμη, Σεπτέμβριος 2019

Περιεχόμενα

1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΙΤΑΛΙΑΣ	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας Ιταλίας	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας	2
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	2
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	3
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών	3
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών	6
1.1.4	Επενδύσεις	7
1.2	Στοιχεία της οικονομίας Λομβαρδίας (επιμέλεια κα Εύα Βώκου, Γραμματέας ΟΕΥ Α', Γραφείο ΟΕΥ Μιλάνου)	8
1.3	Οικονομικές προβλέψεις 2018	10
1.4	Οικονομικές σχέσεις Ιταλίας	10
2	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΙΤΑΛΙΑΣ	10
2.1	Διμερές εμπόριο	10
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	10
2.1.1.1	Εξαγωγές ελληνικών προϊόντων στη Λομβαρδία. (επιμέλεια κα Εύα Βώκου, Γραμματέας ΟΕΥ Α', Γραφείο ΟΕΥ Μιλάνου)	15
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	17
2.2	Άμεσες επενδύσεις	17
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Ιταλία	17
2.2.2	Επενδύσεις της Ιταλίας στην Ελλάδα	
2.3	Ενέργεια	17
2.4	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Ιταλίας	19
2.5	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας (2017)	26
3	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	27
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	27
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	27
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας	28
3.4	Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου	29
4	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	29

4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία	29
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις	30

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1:	Βασικά οικονομικά μεγέθη Ιταλίας.....	2
Πίνακας 2:	Εξωτερικό εμπόριο Ιταλίας.....	3
Πίνακας 3:	Εξαγωγές αγαθών Ιταλίας.....	3
Πίνακας 4:	Εισαγωγές αγαθών Ιταλίας.....	4
Πίνακας 5:	10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας	5
Πίνακας 6:	10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας.....	5
Πίνακας 7:	Εισπράξεις Ιταλίας.....	5
Πίνακας 8:	Πληρωμές Ιταλίας.....	6
Πίνακας 9:	10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας.....	6
Πίνακας 10:	10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας....	7
Πίνακας 11:	Επενδύσεις από και προς την Ιταλία.....	7
Πίνακας 12:	Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ιταλίας.....	10
Πίνακας 13:	Ελληνικές εξαγωγές στην Ιταλία – μεγάλες κατηγορίες.....	10
Πίνακας 14:	Ελληνικές εξαγωγές στην Ιταλία– κυριότερα προϊόντα.....	11
Πίνακας 15:	Ελληνικές εισαγωγές από την Ιταλία – μεγάλες κατηγορίες.....	12
Πίνακας 16:	Ελληνικές εισαγωγές από την Ιταλία – κυριότερα προϊόντα.....	13
Πίνακας 17:	Ισοζύγιο υπηρεσιών.....	17
Πίνακας 18:	Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Ιταλία.....	17
Πίνακας 19:	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Ιταλία.....	17
Πίνακας 20:	Επενδύσεις της Ιταλίας στην Ελλάδα.....	17
Πίνακας 21:	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών.....	26
Πίνακας 22:	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Ιταλία.....	26

1 Οικονομία Ιταλίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας Ιταλίας

Η ιταλική οικονομία κατέχει την 8η θέση παγκοσμίως, όσον αφορά το μέγεθος του ονομαστικού ΑΕΠ, αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της ευρωζώνης, την τέταρτη της ΕΕ και είναι μέλος της ομάδας G7, αφού από την ομάδα G8 έχει αποκλεισθεί η Ρωσία. Επίσης είναι η δεύτερη μεγαλύτερη βιομηχανία της ευρωζώνης,

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ιταλικής οικονομίας μπορούν να κωδικοποιηθούν ως εξής:

- Ασθενική και ευάλωτη ανάκαμψη, μετά από παρατεταμένη ύφεση τη περίοδο 2012-2013, αλλά και τη περίοδο Οκτώβριος 2018-Μάρτιος 2019.
- Μείωση ανεργίας, αλλά σταθερά σε υψηλά επίπεδα.
- Μεγάλο δημόσιο χρέος.
- Προβληματικό τραπεζικό σύστημα, επιβαρυνόμενο από τον όγκο των μη εξυπηρετούμενων δανείων.
- Η αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας συντελείται, συγκριτικά σε ρυθμούς ασθενέστερους από τους αντίστοιχους των άλλων μεγάλων οικονομιών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, με αποτέλεσμα να διευρύνεται το εύρος της απόστασης της Ιταλίας από τις ανταγωνίστριές της.
- Επιτακτική ανάγκη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων σε δημόσια διοίκηση, δικαιοσύνη, τραπεζικό τομέα και εκπαίδευση προκειμένου να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας.
- Περιφερειακές ανισότητες.
- Εύρωστες εξαγωγές (περί το 26% του ΑΕΠ)/Διαφοροποιημένη παραγωγική βάση/Έμφαση στην καινοτομία και σχεδιασμό.
- Προσπάθεια άσκησης επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής που χρηματοδοτείται από περιστερή δαπανών, εμπορικό πλεόνασμα και εξάντληση των δυνητικών ορίων της δημοσιονομικής ευελιξίας στο πλαίσιο εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Η οικονομική κρίση των τελευταίων ετών είχε βαριές συνέπειες στον κοινωνικό ιστό της Ιταλίας, και αυτό απεικονίζεται στο αυξητικά διευρυνόμενο ποσοστό των ατόμων που ζουν κάτω από το όριο της απόλυτης φτώχειας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της ιταλικής Στατιστικής Αρχής, ο αντίστοιχος αριθμός των πληττόμενων νοικοκυριών στην Ιταλία το 2018 ανήλθε σε 1,8 εκατ. (περίπου 7% του συνόλου των νοικοκυριών), μέγεθος που μεταφράζεται σε 5,5 εκατ. άτομα (8,4% του πληθυσμού). Τα μεγέθη είναι σχεδόν αμετάβλητα σε σχέση με το 2017 ενώ είναι αυξημένα σε σχέση με το 2016, όπου το ποσοστό του πληθυσμού κάτω από το όριο της απόλυτης φτώχειας αντιστοιχούσε στο 7,9% του πληθυσμού.

Γεωγραφικά το μεγαλύτερο ποσοστό οικογενειών κάτω από το όριο της απόλυτης φτώχειας καταγράφεται στο νότο της χώρας με 10,0% (έναντι 10,3% το 2017 και 8,5% το 2016). Το κέντρο της χώρας καλύπτει το 5,3% (έναντι 5,1% το 2017 και 5,9% το 2016) και ο βορράς το 5,8% (έναντι 5,4% το 2017 και 5,0% το 2016).

Οι περιφερειακές οικονομικές ανισότητες είναι διακριτές. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στον νότο (Mezzogiorno) ανήρχετο σε περίπου 18.500 ευρώ, έναντι 26.500 ευρώ για το σύνολο της Ιταλίας και περί τα 35.000 ευρώ για τον ιταλικό βορρά. Οι περιφέρειες με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι η Καλαβρία (17.100 ευρώ), η Σικελία (17.400) και η Απουλία (18.000), ενώ σε αυτές με το μεγαλύτερο εντάσσονται η αυτόνομη περιφέρεια του Μπολτζάνο (42.300 ευρώ), η Λομβαρδία (38.200) και η αυτόνομη περιφέρεια του Τρέντο (36.100). Εκτιμάται ότι τη περίοδο 2008-2017 το ΑΕΠ του Νότου περιορίστηκε κατά 10%, έναντι απώλειας 5,5% για το σύνολο της χώρας. Κατ' αναλογία, το 2017 η ανεργία στον νότο ανήλθε σε 19,4% έναντι εθνικού μέσου όρου 11,2%.

Η οικονομική ύφεση ώθησε την βιομηχανία σε ευρεία αναδιάρθρωση. Το επίπεδο της βιομηχανικής παραγωγής της χώρας τοποθετείται το 2017 στο 99% του 2010, ενώ το αντίστοιχο μέγεθος για την ΕΕ28 ήταν 112%. Το 2018 η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε μεσοσταθμικά 0,6% σε σχέση με το 2017, έτος κατά την οποία το μέγεθος αυξήθηκε 3,2%. Το 2015 ήταν η πρώτη φορά από το 2012 που η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε αύξηση, 2,4%, ενώ το 2016 εμφάνισε περαιτέρω αύξηση 1,3%.

Απότοκος συνέπεια των ανωτέρω δυσμενών στοιχείων ήταν η σημαντική αύξηση της ανεργίας, η οποία βαίνει την τελευταία διετία αποκλιμακούμενη και υπολογίζεται το 2018 στο 10,6%, έναντι 11,4% το 2017, 11,7% το 2016 και 11,9% του 2015. Κρίσιμο στοιχείο συνιστά η ανεργία των νέων όπου το 2018 κυμάνθηκε σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα (περί το 34%) έναντι 33% το 2017 και 36% το 2016.

Η παραγωγικότητα εργασίας στην Ιταλία τη περίοδο 2010-2017 αυξήθηκε κατά μέσο όρο 0,5% ετησίως, έναντι ετήσιου ευρωπαϊκού μέσου όρου 1,3%. Το 2018 η εξέλιξη του μεγέθους παρέμεινε αμετάβλητη. Η ωριαία παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο στην Ιταλία εκτιμάται ότι κυμαίνεται περί το 105% εκείνης του 1995, έναντι περίπου 131% που είναι ο μέσος όρος ΕΕ. Συνέπεια αυτής της εξέλιξης είναι η διάβρωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την έκθεση Global Competitiveness Report 2018 του Παγκόσμιου Οικονομικού Forum η Ιταλία κατέλαβε ανάμεσα σε 140 χώρες την 31η θέση, όπως και το 2017.

Σύμφωνα με μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2019 (Doing Business Report), η Ιταλία δεν συγκαταλέγεται ανάμεσα στις πλέον φιλικές χώρες όσον αφορά την επιχειρηματικότητα, αφού στη σχετική κατάταξη μεταξύ των 190 χωρών υποχώρησε στη 51η, έναντι της 46ης θέσης το 2017 και της 50ης το 2016.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Ιταλίας

	2014	2015	2016	2017	2018
ΑΕΠ (ονομαστικό) δις ευρώ	1.622	1.645	1.673	1.715	1.754
ΑΕΠ (Μεταβολή %) ISTAT (chain volume)	0,1	0,9	1,1	1,6	0,9
Ονομαστικό κατά Κεφαλήν ΑΕΠ ISTAT	25.400	25.600	26.000	26.300	26.700
Ανεργία (%)	12,7	11,9	11,7	11,4	10,6
Εναρμονισμένος Δείκτης Πληθωρισμού (%)	0,6	0,1	-0,1	1,2	1,1
Εξαγωγές (σύνολο)	398,9	412,3	417,3	448,1	462,9
Εισαγωγές (σύνολο)	356,9	370,5	367,6	400,7	424,0
Εμπορικό Ισοζύγιο	42,0	41,8	49,7	47,4	38,9
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών δις ευρώ	29,7	35,4	43,5	48,0	43,9
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών % ΑΕΠ	1,8	2,2	2,6	2,8	2,5
Απόθεμα ΑΞΕ (FDI) στην Ιταλία δις ευρώ	290,3	312,7	329,0	350,6	n/a
Απόθεμα ΑΞΕ (FDI) στην Ιταλία ως % ΑΕΠ	17,9	19,0	19,7	20,4	n/a

Απόθεμα ΑΞΕ (FDI) Ιταλίας σε υπόλοιπο κόσμος δισ ευρώ	404,1	430,2	444,5	464,5	n/a
Απόθεμα ΑΞΕ (FDI) Ιταλίας σε υπόλοιπο κόσμος ως % ΑΕΠ	24,9	26,1	26,6	27,1	n/a
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (% ΑΕΠ) ISTAT	-3,0	-2,6	-2,5	-2,4	-2,1
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	132,5	132,7	132,6	131,2	132,2

Πηγές: Επεξεργασία στοιχείων Eurostat, Τράπεζα της Ιταλίας, OECD, Istat από Γραφείο Ο.Ε.Υ. Ρώμης

Η Ιταλία επλήγη από την διεθνή οικονομική ύφεση της περιόδου 2013-2015 περισσότερο από άλλες χώρες διότι η οικονομία της ήταν ήδη επιβαρυνμένη από σειρά διαρθρωτικών ανισοροπιών: υψηλό δημόσιο χρέος, προβληματικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, εργασιακό πλαίσιο με αγκυλώσεις, σαθρό τραπεζικό σύστημα, πολύπλοκη γραφειοκρατία, χρονοβόρα καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης, εκτεταμένη παραοικονομία και εμφανείς περιφερειακές ανισότητες. Επιπλέον αυτές οι ίδιες παθογένειες εμποδίζουν την ισχυρή ανάκαμψη της οικονομίας της χώρας. Πάντως το 2015, η ιταλική οικονομία άρχισε να ανακάμπτει, αλλά οι ρυθμοί ανάπτυξης του ΑΕΠ παρέμειναν ασθενικοί και υπολειπόμενοι του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Ο χαρακτηρισμός της κατάστασης της ιταλικής οικονομίας συμπυκνώνεται μονολεκτικά στον όρο «εύθραυστη». Το 2015 το ΑΕΠ της χώρας παρουσίασε οριακή αύξηση του ΑΕΠ για πρώτη φορά μετά από το 2012 και το 2016 ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ παρέμεινε σχεδόν αναλλοίωτος. Το 2017, χάρη σε ορισμένες διαρθρωτικές τομές (ειδικά στο χώρο των εργασιακών σχέσεων) της τότε κυβέρνησης, η ανάπτυξη επιταχύνθηκε, αλλά παρέμεινε υπολειπόμενη του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Το 2018, ιδίως το δεύτερο ήμισυ, η ρευστή πολιτική κατάσταση στην Ιταλία και η ένταση στις σχέσεις Ρώμης-Βρυξελλών ανησύχησαν τις διεθνείς αγορές και ώθησαν το ιταλικό spread 10ετούς ομολόγου σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, άνω των 300 μονάδων βάσης. Αποτέλεσμα ήταν η σημαντική επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία συνεχίστηκε και το πρώτο τρίμηνο του 2019. Οι υπάρχουσες διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας επέτειναν τις επιπτώσεις της πολιτικής αβεβαιότητας.

Η διαδοχική καταγραφή δύο τριμήνων αρνητικής πορείας του ΑΕΠ (το τελευταίο τρίμηνο 2018 και το πρώτο τρίμηνο 2019), σηματοδοτεί τη διατήρηση της παραμονής της ιταλικής οικονομίας σε υφεσιακό καθεστώς. Παρά ταύτα επακολούθησε ασθενική οικονομική ανάκαμψη.

Η Ιταλία είναι η χώρα με το δεύτερο υψηλότερο δημόσιο χρέος στην ΕΕ. Συγκεκριμένα, στο τέλος 2018 κυμάνθηκε στο 132,2% του ΑΕΠ, ενώ την περίοδο 1996-2011 ο μέσος όρος ήταν περί το 107%. Σε απόλυτες τιμές το δημόσιο χρέος τον Μάιο 2019 ήταν 2,365 δισ ευρώ, ενώ στο τέλος του 2018 διαμορφώθηκε στα 2,3 τρις. Το 2016 ήταν 2,218 τρις ευρώ, έναντι 2,171 το 2015 και 2,136 τρις ευρώ το 2014.

Το δημοσιονομικό ισοζύγιο παρουσιάζει αποκλιμακούμενο έλλειμμα: το 2018 ήταν 2,1% του ΑΕΠ, το 2017 ήταν 2,4% του ΑΕΠ, το 2016 ήταν 2,5% του ΑΕΠ, το 2015 ήταν 2,6% του ΑΕΠ. Κατά μέσο όρο τη περίοδο 1996-2011 κυμάνθηκε περί το 3,4%.

Το εύρος του ποσοστού του δημοσιονομικού ελλείματος αποτελεί σταθερά, επί σειρά ετών, κομβικό σημείο τριβής μεταξύ Ρώμης και Βρυξελλών, με την πρώτη να διεκδικεί το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό ελλείματος με σκοπό τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών και κοινωνικών, όπως ισχυρίζεται, πολιτικών και τις δεύτερες να επιμένουν, μετ' επιτάσεως, στην απαρέγκλιτη εφαρμογή των προβλέψεων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Σε αυτό το πλαίσιο η Ευρ. Επιτροπή χαρακτήρισε το πρώτο σχέδιο προϋπολογισμού 2019 ως απροκάλυπτη και εσκεμμένη απόκλιση της Ρώμης από αναληφθείσες δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις της. Κατ' εξοχήν πιο καθοριστική από τη στάση της ΕΕ επί της τελικής έκβασης

ζητήματος του ιταλικού προϋπολογισμού υπήρξε εκείνη των αγορών. Η ύστερη περίοδος μετά ανάληψη εξουσίας από τη παρούσα συγκυβέρνηση χαρακτηρίστηκε από αβεβαιότητα για τη συνολική πορεία της ιταλικής οικονομίας, που επιτάχθηκε από ενδοκυβερνητική αντιπαράθεση και ασυνεννοησία επί κρίσιμων θεμάτων, όπως η τύχη μεγάλων έργων δημιουργίας υποδομών, ενεργειακών και άλλων. Παράλληλα, οι υποβαθμίσεις που δέχθηκε το ιταλικό αξιόχρεο από διεθνείς οίκους συνεπεία και αντιδικίας με Ευρ. Επιτροπή για προϋπολογισμό, αλλά και τη γενικότερη ασάφεια της κυβερνητικής πολιτικής, κατακρήμνισαν τα ιταλικά ομόλογα σε οριακή απόσταση από τη κατηγορία “μη επενδύσιμα”, με συνέπεια την εκτίναξη του ιταλικού spread σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, που καθιστούσαν αναμφίβολα επαχθή τη δανειοδότηση του ιταλικού κράτους.

Τελικά μετά από πολύμηνη διεγκυστίδα με την Ευρ. Επιτροπή που περιέλαβε την αναπομπή του σχεδίου προϋπολογισμού 2019 και προβολή της πιθανότητας εφαρμογής διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, οι δύο πλευρές, υπό το φως ευνοϊκής συγκυρίας για την Ιταλία που δημιουργήθηκε με την παροχολογική αντιμετώπιση των “κίτρινων γιλέκων” στη Γαλλία αλλά και την προοπτική ενίσχυσης ευρωκεπτικιστών κατά τις επερχόμενες ευρωεκλογές, κατέληξαν σε συμβιβαστική λύση, η οποία συμποσούται σε αναθεώρηση δημοσιονομικού ελλείμματος 2019 σε 2,04% ΑΕΠ (έναντι αρχικώς προταθέντος 2,4% του ΑΕΠ), μέσω περικοπών και τεχνικών παρεμβάσεων σε εμβληματικές πολιτικές νέας κυβέρνησης (κοινωνικό επίδομα, συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση), πρόνοια για αύξηση ΦΠΑ από 2020, εντατικοποίηση πωλήσεων περιουσιακών στοιχείων (κυρίως κτίρια) Δημοσίου. Επίσης, επαναπροσδιορίστηκαν επί ρεαλιστικότερο βασικοί μακρο-οικονομικοί δείκτες χώρας.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Ιταλίας

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	398,9	412,3	417,3	448,1	462,9
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	356,9	370,5	367,6	400,7	424,0
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	42,0	41,8	49,7	47,4	38,9
Εξαγωγές υπηρεσιών (αξία)	85,8	88,6	91,3	99,0	102,7
Εισαγωγές υπηρεσιών (αξία)	86,9	91,3	94,0	102,7	106,2
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	-1,1	-2,7	-2,7	-3,7	-3,5

Πηγές: ISTAT

Δις ευρώ

Είναι εμφανές ότι η αύξηση των εξαγωγών της Ιταλίας είναι εντυπωσιακή. Όμως, η ακόμα μεγαλύτερη αύξηση των εισαγωγών της χώρας, κυρίως λόγω της οικονομικής ανάκαμψης και της βελτίωσης του διαθέσιμου εισοδήματος, είχε ως αποτέλεσμα την περιστολή του, σε κάθε περίπτωση θετικού, εμπορικού ισοζυγίου. Από την άλλη, το έλλειμμα στο εμπόριο υπηρεσιών επιβαρύνει το ισοζύγιο πληρωμών της χώρας.

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Ιταλίας

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
84 μηχανές, λέβητες	88,1	19,7	90,1	19,5	+2,2
87 αυτοκίνητα	38,7	8,6	38,1	8,2	-2,0
85 μηχανές ήχου και εικόνας	26,7	6,0	28,7	6,2	+6,9
30 φαρμακευτικά	22,7	5,1	23,5	5,1	+3,9

39 πλαστικές ύλες και προϊόντα	18,5	4,1	19,1	4,3	+3,0
73 προϊόντα σιδήρου χάλυβα	15,6	3,5	16,6	3,6	+6,1
27 ορυκτά καύσιμα, λάδια	14,4	3,2	15,9	3,4	+11,1
72 σίδηρος χάλυβας	11,7	2,6	12,7	2,8	+8,4
94 έπιπλα φωτιστικά	12,1	2,7	12,3	2,7	+1,5
62 ενδύματα άλλα από πλεκτά	11,2	2,5	11,6	2,5	+3,6
90 όργανα οπτικής, ιατρικής	11,0	2,5	11,3	2,4	+2,2
71 πολύτιμα μέταλλα προϊόντα	10,8	2,4	10,7	2,3	-0,7
64 υποδήματα	10,0	2,2	10,4	2,2	+3,4
22 ποτά	8,5	1,9	9,0	2,0	+5,9
42 προϊόντα δέρματος	8,1	1,8	8,8	1,9	+8,5
61 ενδύματα πλεκτά	7,7	1,7	8,1	1,7	+4,2
29 χημικά προϊόντα	6,8	1,5	7,2	1,6	+6,6
48 χαρτί, προϊόντα	6,3	1,4	6,5	1,4	+3,2
76 αλουμίνιο, προϊόντα	5,7	1,3	6,1	1,3	+6,4
99 διάφορα	4,3	1,0	5,3	1,1	+21,4

Πηγές: ISTAT
Δις ευρώ

Βλέπουμε ότι οι 5 πρώτες εξαγωγικές κατηγορίες της χώρας (43,3% του συνόλου εξαγωγών) αφορούν προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και έρευνας, με αυξημένη προστιθέμενη αξία.

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Ιταλίας

	2017		2018		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
27 ορυκτά καύσιμα, λάδια	48,0	12,0	57,3	13,5	+13,0
87 αυτοκίνητα	43,1	10,8	43,1	10,2	0
84 μηχανές, λέβητες	39,2	9,8	40,9	9,6	+3,4
85 μηχανές ήχου και εικόνας	30,6	7,6	31,9	7,5	+4,4
30 φαρμακευτικά	20,6	5,1	22,6	5,3	+8,8
72 σίδηρος χάλυβας	16,9	4,2	18,9	4,5	+12,2
39 πλαστικές ύλες και προϊόντα	18,1	4,5	18,7	4,4	+2,9
29 χημικά προϊόντα	12,7	3,2	14,1	3,3	+10,6
90 όργανα οπτικής, ιατρικής	10,9	2,7	11,3	2,7	+2,6
71 πολύτιμα μέταλλα προϊόντα	9,0	2,2	9,4	2,2	+4,2
61 ενδύματα πλεκτά	7,1	1,8	7,3	1,7	+2,0
62 ενδύματα άλλα από πλεκτά	6,3	1,6	6,9	1,6	+9,9
74 χαλκός, προϊόντα	6,3	1,6	6,3	1,5	+8,2
64 υποδήματα	5,5	1,4	6,1	1,4	+7,8
76 αλουμίνιο, προϊόντα	5,6	1,4	5,9	1,4	+6,8
73 προϊόντα σιδήρου χάλυβα	5,1	1,3	5,9	1,4	+14,0
38 διάφορα χημικά προϊόντα	5,5	1,4	5,7	1,3	+3,5
48 χαρτί, προϊόντα	5,0	1,2	5,3	1,3	+7,6
03 ψάρια, θαλασσινά	4,6	1,1	4,6	1,1	+1,3
40 καουτσούκ, προϊόντα	4,4	1,0	4,5	1,1	+0,7

Πηγές: ISTAT
Δις ευρώ

Οι 5 σημαντικότερες κατηγορίες εισαγόμενων προϊόντων (46,1% των εισαγωγών) αφορούν καύσιμα, προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και φάρμακα.

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας 2017

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Γερμανία	58,1	12,5	+3,8
2	Γαλλία	48,4	10,5	+4,5
3	ΗΠΑ	42,5	9,2	+5,2
4	Ισπανία	24,0	5,2	+7,6
5	Ην. Βασίλειο	23,5	5,1	+1,3
6	Ελβετία	22,4	4,8	+8,7
7	Πολωνία	13,4	2,9	+5,5
8	Κίνα	13,2	2,8	-2,2
9	Βέλγιο	13,2	2,8	-2,2
10	Ολλανδία	11,6	2,5	+10,5
	Ελλάς			

Πηγές: ISTAT
Δις ευρώ

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας 2017

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Γερμανία	70,3	16,6	+5,2
2	Γαλλία	36,5	8,6	+4,0
3	Κίνα	30,8	7,3	+8,1
4	Ολλανδία	22,9	5,4	+0,9
5	Ισπανία	20,6	4,9	-8,0
6	Βέλγιο	19,2	4,5	+3,4
7	ΗΠΑ	15,0	3,5	+6,6
8	Ρωσία	13,8	3,3	+12,2
9	Ην. Βασίλειο	11,1	2,6	-3,5
10	Ελβετία	10,9	2,5	-2,7
	Ελλάς			

Πηγές: ISTAT
Δις ευρώ

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Ιταλίας

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση ΕΒΟΡS 2010 ή ΒΡΜ6					
Μεταποίηση	2.567	2,8	3.123	3,2	21,7
Υπηρεσίες συντήρησης	697	0,8	982	1,0	40,9
Μεταφορές	12.573	13,8	13.265	13,4	5,5
Τουρισμός/ταξίδια	36.359	39,8	39.155	39,5	7,7
Κατασκευές	395	0,4	586	0,6	48,5
Υπηρεσίες ασφάλισης και σύνταξης	1.814	2,0	1.681	1,7	-7,3

Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	4.284	4,7	5.069	5,1	18,3
Χρήση πνευματικών δικαιωμάτων	3.081	3,4	4.008	4,0	30,1
Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες	8.322	9,1	7.969	8,0	-4,2
Λοιπές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις	20.312	22,2	22.436	22,7	10,5
Πολιτιστικές υπηρεσίες και αναψυχής	164	0,2	225	0,2	37,3
Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης	780	0,9	525	0,5	-32,6
ΣΥΝΟΛΟ	91.347		99.025		8,4

Πηγές: ISTAT
Εκατ. ευρώ

Όπως είναι αναμενόμενο η κυριότερη είσπραξη υπηρεσιών προέρχεται από τον τουρισμό

Πίνακας 8: Πληρωμές Ιταλίας

	2016		2017		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες με βάση την κωδικοποίηση EBOPS 2010 ή BPM6					
Μεταποίηση	2.158	2,3	2.400	2,3	11,2
Υπηρεσίες συντήρησης	451	0,5	626	0,6	38,9
Μεταφορές	20.564	21,9	22.583	22,0	9,8
Τουρισμός/ταξίδια	22.547	24,0	24.557	23,9	8,9
Κατασκευές	62	0,1	134	0,1	115,0
Υπηρεσίες ασφάλισης και σύνταξης	3.277	3,5	3.428	3,3	4,6
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	7.832	8,3	9.004	8,8	15,0
Χρήση πνευματικών δικαιωμάτων	4.235	4,5	4.196	4,1	-0,9
Πληροφορική και τηλεπικοινωνίες	8.113	8,6	9.076	8,8	11,9
Λοιπές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις	22.638	24,1	24.081	23,4	6,4
Πολιτιστικές υπηρεσίες και αναψυχής	355	0,4	754	0,7	112,5
Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης	1.789	1,9	1.899	1,8	6,1
ΣΥΝΟΛΟ	94.020		102.738		9,3

Πηγές: ISTAT
Εκατ. ευρώ

Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας 2017

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Γερμανία	11.181	11,3	-0,3
2	ΗΠΑ	9.326	9,4	14,6
3	Γαλλία	9.174	9,3	5,5
4	Ελβετία	8.806	8,9	12,6
5	Ην. Βασίλειο	8.423	8,5	-0,3
6	Ολλανδία	3.480	3,5	27,3
7	Ισπανία	3.021	3,1	7,9
8	Ιρλανδία	2.748	2,8	9,5
9	Αυστρία	2.605	2,6	6,4
10	Βέλγιο	2.596	2,6	5,3
28	Ελλάς	524	0,5	-16,6

Πηγές: ISTAT
Εκατ. ευρώ

Πίνακας 10: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ιταλίας και η θέση της Ελλάδας 2017

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων χρόνων
1	Γερμανία	10.279	10,0	12,9
2	Ην. Βασίλειο	8.630	8,4	0,3
3	Γαλλία	8.430	8,2	4,1
4	ΗΠΑ	7.572	7,4	-3,1
5	Λουξεμβούργο	6.518	6,3	17,3
6	Ελβετία	5.932	5,8	17,1
7	Ιρλανδία	5.897	5,7	16,1
8	Ισπανία	4.433	4,3	14,2
9	Ολλανδία	3.972	3,9	14,2
10	Αυστρία	2.668	2,6	2,8
14	Ελλάς	1.815	1,8	23,2

Πηγές: ISTAT
Εκατ. ευρώ

1.1.4 Επενδύσεις

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Ιταλία

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια - απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	264,6	290,3	312,7	329,0	350,6	n/a
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια - απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	388,6	404,1	430,2	444,5	464,5	n/a

Πηγές: Banca d' Italia
Δις ευρώ

1.2 Στοιχεία της οικονομίας Λομβαρδίας (επιμέλεια κα Εύα Βώκου, Γραμματέας ΟΕΥ Α', Γραφείο ΟΕΥ Μιλάνου)

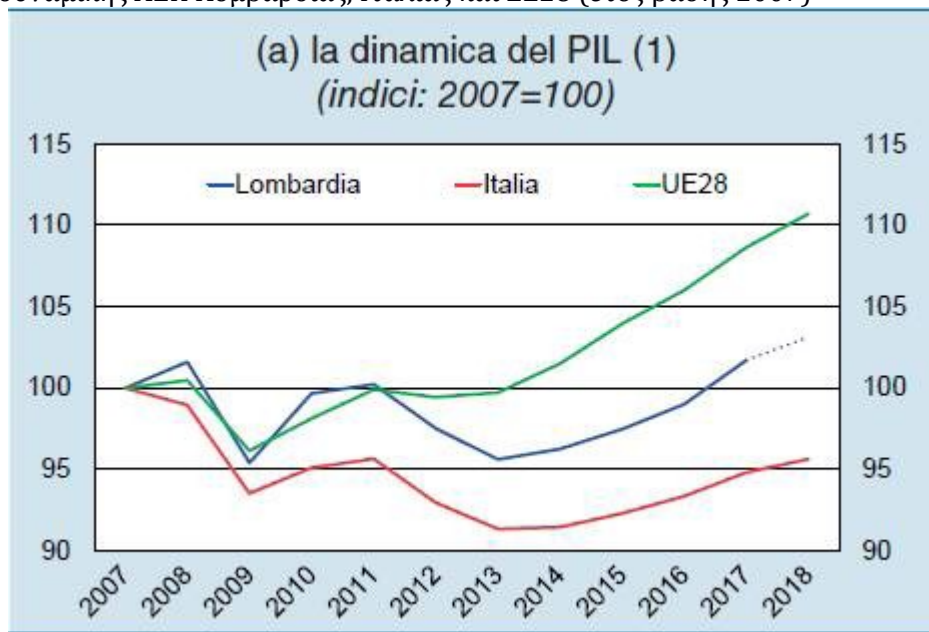
Η οικονομική δραστηριότητα το 2018, παρά την συγκράτηση των ρυθμών, παρέμεινε αυξημένη σε όλους τους κλάδους λόγω αύξησης των επενδύσεων των επιχειρήσεων, των εξαγωγών και της κατανάλωσης. Από της αρχής της ανάκαμψης το 2014 έως το 2017 η περιφέρεια έχει προσεγγίσει στα προ-κρίσης επίπεδα δραστηριότητας επιδεικνύοντας επιδόσεις συστηματικά καλύτερες από τις αντίστοιχες του μέσου όρου της χώρας. Παραμένει, ωστόσο διαφορά στην ανάπτυξη μεταξύ της Λομβαρδίας και άλλων περιφερειών της Ευρώπης που μεγεθύνθηκε την περίοδο της κρίσης. Η εικόνα αποτυπώνεται και στο παρακάτω διάγραμμα.

Στην υψηλότερη επίδοση της τοπικής οικονομίας από την εθνική συνέβαλαν οι υψηλότεροι ρυθμοί ανάπτυξης της παραγωγικότητας της εργασίας και η αύξηση της απασχόλησης. Οι επιδόσεις υπήρξαν καλύτερες σε επίπεδο παραγωγικότητας και ανάπτυξης για τις εταιρείες που ενσωματώνουν υψηλότερη τεχνολογία και δεξιότητες.

Το έτος 2018 το ΑΕΠ της Λομβαρδίας αυξήθηκε κατά 1,4% , ρυθμός μειωμένος σε σχέση με τα επίσημα στοιχεία της ISTAT για το προηγούμενο έτος 2017 (2,7%). Σύμφωνα με την ιταλική στατιστική Αρχή το ΑΕΠ της περιφέρειας Λομβαρδίας το 2017 ανήλθε σε τρέχουσες τιμές σε €383,175 δις, αποτελώντας το 22,2% του συνολικού ΑΕΠ της Ιταλίας. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανερχόταν σε €38.212 , ανώτερο από το μέσο όρο της χώρας

Το πρώτο τρίμηνο του 2019 τα στοιχεία καταγράφουν συγκράτηση της δυναμικής της ανάπτυξης της οικονομικής δραστηριότητας στην βιομηχανία και τις υπηρεσίες. Η ζήτηση του τομέα μεταποίησης το πρώτο τρίμηνο έχει μειωθεί .

Διάγραμμα δυναμικής ΑΕΠ Λομβαρδίας, Ιταλίας και ΕΕ28 (έτος βάσης 2007)

Η επέκταση της δραστηριότητας στην βιομηχανία μεταποίησης συνεχίστηκε το 2018 και η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε αύξηση 3% (έναντι 3,7% το 2017). Κατά τη διάρκεια του έτους παρατηρήθηκαν αυξομειώσεις και το πρώτο τρίμηνο του 2019 παρατηρήθηκε συγκράτηση.

Ο τομέας κατασκευών που έχει πληγεί σημαντικά από την κρίση συνέχισε να αναπτύσσεται το 2018 μετά την ανάκαμψη του 2017 και ο κύκλος εργασιών παρουσίασε αύξηση 4%. Η αγορά ακινήτων έχει επανακάμψει από το 2014 και η αγοραπωλησίες κατοικιών αυξήθηκαν κατά 6,5% το 2018. Όσον αφορά στις υποδομές το 2018 αυξήθηκε η αξία των διαγωνισμών κατά 16% και συνεχίστηκε η υλοποίηση των έργων που είχαν ξεκινήσει. Στο Μιλάνο τα επόμενα έτη αναμένεται να υλοποιηθούν διάφορα έργα αστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του προσφάτως εγκριθέντος προγράμματος «Μιλάνο 2030» .

Η Λομβαρδία βρίσκεται μεταξύ των πρώτων περιφερειών της χώρας σε αριθμό ξένων ταξιδιωτών, ο οποίος σε μεγάλο βαθμό σχετίζεται με λόγους εργασίας. Από τις δαπάνες των ξένων επισκεπτών για λόγους εργασίας στη Λομβαρδία το 10% προέρχεται από συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις, σύμφωνα με στοιχεία για την περίοδο 2012-2018. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία η Λομβαρδία βρίσκεται στην τρίτη θέση μεταξύ των περιφερειών της Ευρώπης σε αριθμό εταιρειών συμμετεχουσών σε εμπορικές εκθέσεις και δεύτερη σε χώρους και αριθμό εκδηλώσεων. Τα έτη μεταξύ 2012 και 2017 κατά μέσο όρο 23.000 εταιρείες συμμετείχαν σε περίπου 60 εκθέσεις που πραγματοποιήθηκαν ετησίως. Οι επισκέπτες εκτιμώνται σε 1.800.000 ετησίως εκ των οποίων το ¼ από το εξωτερικό.

Οι ενεργές εταιρείες στην περιοχή υπολογίζονται σε 745.000 το 2018 (17,4% του συνόλου της χώρας), με τον αριθμό τους να έχει ανακάμψει μετά τις σημαντικές μειώσεις της περιόδου της

κρίσης. Η απασχόληση έχει αυξηθεί κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών και λιγότερο στη μεταποίηση. Το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε σε 6% το 2018, αρκετά χαμηλότερο από το εθνικό μέσο όρο (10,6%) αλλά ακόμα 2,6 μονάδες πάνω από το επίπεδο προ κρίσης του 2007.

Οι εξαγωγές αγαθών το 2018 αυξήθηκαν κατά 5,2% σε τρέχουσες τιμές. Σε σταθερές τιμές το 2018 οι εξαγωγές αυξήθηκαν λιγότερο από την δυνητική ζήτηση υπολογισμένη βάσει της αύξησης των εισαγωγών στις κυριότερες αγορές. Οι εισαγωγές αυξήθηκαν σε τρέχουσες τιμές κατά 6,7%. Μεταξύ των σημαντικότερων αγορών της περιφέρειας οι εξαγωγές μειώθηκαν μόνο προς το ΗΒ κυρίως για τα φαρμακευτικά και τις ηλεκτρικές συσκευές. Το 2018 οι εξαγωγές στο ΗΒ αποτελούν το 4,1% των εξαγωγών της περιφέρειας, ποσοστό που αναμένεται να μειωθεί με την έξοδο του ΗΒ από την ΕΕ. Από τις χώρες εκτός ΕΕ σημαντική ήταν η αύξηση εξαγωγών προς τις ΗΠΑ, Ελβετία, Κίνα, Ινδία, Βραζιλία ενώ οι εξαγωγές προς τη Ρωσία μειώθηκαν περαιτέρω.

Αναλυτικότερα, το 2018 εξήχθησαν στη Λομβαρδία προϊόντα αξίας €127 δις και εισήχθησαν προϊόντα αξίας €133,8 δις. Τα πρώτα σε κατάταξη αξίας προϊόντα που εξήχθησαν ήταν μηχανήματα και εξοπλισμός, μέταλλα και προϊόντα μετάλλου, χημικά προϊόντα. Αντιστοίχως τα προϊόντα με τη μεγαλύτερη αξία εισαγωγών ήταν υπολογιστές, ηλεκτρονικός εξοπλισμός και οπτικά και χημικά προϊόντα.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του 2017 οι ροές επενδύσεων προς το εξωτερικό ξεπέρασαν τις εισροές κατά 3,2 δις. Οι εκροές ΑΞΕ ήταν 13,7 δις κατά κύριο λόγο αφορούσαν επανεπένδυση κερδών και άλλα κεφάλαια. Οι καθαρές εισροές από το εξωτερικό ήταν 10,5 δις. Στο τέλος του έτους τα αποθέματα ΑΞΕ στο εξωτερικό και από το εξωτερικό στη Λομβαρδία ανέρχονταν σε 40.1 και 48.1% αντιστοίχως του τοπικού ΑΕΠ. Οι σημαντικότερες χώρες όπου κατευθύνονται οι λομβαρδικές επενδύσεις είναι η Γερμανία, Λουξεμβούργο, Αυστρία και ΗΠΑ. Οι σημαντικότερες χώρες προέλευσης κεφαλαίων είναι το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία και η Γαλλία. Οι ΑΞΕ από και προς τη Λομβαρδία αφορούν κατά 70% στον τομέα υπηρεσιών. Στο εξωτερικό τα κεφάλαια κατευθύνονταν κυρίως σε εταιρείες του τομέα χρηματοοικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών. Από το εξωτερικό κεφάλαια προσελκύουν εταιρείες τεχνικών και άλλων υπηρεσιών. Στη βιομηχανία οι τομείς που προσελκύουν επενδύσεις στη Λομβαρδία είναι ο φαρμακευτικός και της μηχανικής μεταλλευτικής.

1.3 Οικονομικές προβλέψεις 2019

	2019
	Προβλέψεις κυβέρνησης όπως προβλέπεται σε αναθεωρημένο (Απρίλιος 2019) DEF 2019
ΑΕΠ (Μεταβολή %)	0,2
Ανεργία (%)	11,0
Πληθωρισμός (%)	1,0
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	-2,4
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	132,6

Σημείωση: το DEF είναι το μεσοπρόθεσμο (3ετία) Έγγραφο Οικονομικής και Δημοσιονομικής Πολιτικής της κυβέρνησης, επί των παραδοχών του οποίου στηρίζεται η εκπόνηση του προϋπολογισμού. Βασικό μέρος του DEF είναι το Πρόγραμμα Σταθερότητας.

Το DEF 2019 αρχικά καταρτίσθηκε το φθινόπωρο 2018, όμως αναθεωρήθηκε από τη κυβέρνηση τον Απρίλιο του 2019, υπό τη πίεση της απειλής, εκ μέρους της Ευρ. Επιτροπής, της εκκίνησης κατά της Ιταλίας της διαδικασίας υπερβολικού χρέους.

Γενικά η οικονομική πολιτική της νέας κυβέρνησης Κ5Α και Λέγκας προβλέπει αυξημένα ελλείμματα προκειμένου να χρηματοδοτηθούν δημόσιες επενδύσεις καθώς και η εσωτερική κατανάλωση, ούτως ώστε να επιταχυνθεί η οικονομική ανάπτυξη. Η επακόλουθη αύξηση του ΑΕΠ υποστηρίζεται ότι θα μειώσει σε βάθος χρόνου το υψηλό δημόσιο χρέος της χώρας, ως ποσοστό του ΑΕΠ, όπως επίσης και την ανεργία. Σημειώνεται ο σκεπτικισμός της Ευρ. Επιτροπής αλλά και των διεθνών αγορών σε ό,τι αφορά την επιδιωκόμενη από την Ρώμη επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

1.4 Οικονομικές σχέσεις Ιταλίας

ADB (χώρα μέλος εκτός γεωγραφικής περιοχής – nonregional member), AfDB (χώρα μέλος εκτός γεωγραφικής περιοχής– nonregional member), Australia Group, BIS, BSEC (παρατηρητής), CBSS (παρατηρητής), CD, CDB, CE, CEI, CERN, EAPC, EBRD, ECB, EIB, EITI (εκτελεστικό μέλος - implementing country), EMU, ESA, EU, FAO, FATF, G-20, G-7, G-8, G-10, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (εθνική επιτροπή – national committee), ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCs, IGAD (εταίρος - partners), IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), LAIA (παρατηρητής), MIGA, MINURSO, NATO, NEA, NSG, OAS (παρατηρητής), OECD, OPCW, OSCE, Paris Club, PCA, PIF (εταίρος - partner), Schengen Convention, SELEC (παρατηρητής), SICA (παρατηρητής), UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNIFIL, Union Latina, UNMISS, UNMOGIP, UNRWA, UNTSO, UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Ιταλίας

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ιταλίας

	2014	2015	2016	2017	2018
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	2.470,6	2.908,9	2.817,6	3.038,7	3.450,2
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	3.533,3	3.344,4	3.577,7	3.739,1	4.157,3
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-1.062,7	-435,5	-760,1	-700,4	707,1

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

Με βάση τα ανωτέρω προσωρινά στοιχεία, οι ελληνικές εξαγωγές προς την Ιταλία εμφανίζουν αύξηση 13,5%, ενώ οι εισαγωγές της Ελλάδος από την Ιταλία έχουν διευρυνθεί κατά 11,2%, με αποτέλεσμα το ελλειμματικό για την χώρα μας εμπορικό ισοζύγιο να διευρυνθεί οριακά 1,0%.

Η Ιταλία εξακολουθεί να αποτελεί τον σημαντικότερο προορισμό των ελληνικών εξαγωγών, παρότι το ποσοστό των εξαγωγών που απορροφάται από την ιταλική αγορά παρουσιάζει μικρή μείωση. Επίσης, η Ιταλία είναι η δεύτερη προμηθεύτρια της χώρας μας μετά την Γερμανία. Το 2016, το 11,2% των ελληνικών εξαγωγών κατευθύνθηκε στην Ιταλία και το 8,3% των ελληνικών εισαγωγών προήλθε από την Ιταλία. Η ίδια εικόνα παρατηρείται και το 2017 με το 10,7% των ελληνικών εξαγωγών να κατευθύνεται στην Ιταλία και το 7,6% των εισαγωγών μας να προέρχεται από την Ιταλία. Το 2018 τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 10,4% και 7,7%.

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Ιταλία – μεγάλες κατηγορίες

2ψήφιο ΚΣΟ		2017		2018		Μεταβολή στην αξία
		Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
27	Ορυκτά καύσιμα λάδια	735.443.905	24,0	774.269.413	22,3	5,3
15	Ελαιόλαδο	285.165.925	9,3	381.755.514	11,0	33,9
76	Αλουμίνιο, προϊόντα	346.855.944	11,3	348.335.075	10,0	0,4
84	Μηχανές λέβητες	265.598.761	8,7	302.085.064	8,7	13,7
03	Ψάρια	259.275.931	8,5	253.597.650	7,3	-2,2
04	Γάλα γαλακτοκομικά	103.290.043	3,4	113.737.470	3,3	10,1
74	Χαλκός, προϊόντα	85.624.329	2,8	109.716.825	3,2	28,1
39	Πλαστικές ύλες προϊόντα	101.699.676	3,3	97.267.823	2,8	-4,4
30	Φάρμακα	79.092.143	2,6	76.518.957	2,2	-3,3
89	Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα	757.094	0,7	74.998.243	2,2	9.806,1
08	Φρούτα	67.689.110	2,2	59.975.903	1,7	-11,4
20	Παρασκευάσματα φρούτων λαχανικών	48.258.346	1,6	59.849.893	1,7	24,0
61	Ενδύματα πλεκτά	23.921.370	0,8	55.558.149	1,6	132,2
10	Δημητριακά	22.055.028		47.485.005	1,4	115,3
62	Ενδύματα άλλα από πλεκτά	23.120.713	0,8	47.472.394	1,4	105,3
12	Σπέρματα καρποί σπόροι	39.229.508	1,3	46.784.672	1,3	19,3
85	Μηχανές ήχου εικόνας	48.531.170	1,6	43.383.698	1,2	-10,6
38	Διάφορα χημικά προϊόντα	36.028.540	1,2	42.782.003	1,2	18,7
73	Προϊόντα σιδήρου χάλυβα	27.765.143	0,9	35.166.437	1,0	26,7
99	Εμπιστευτικά	23.686.670	0,8	28.345.352	0,8	19,7

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 14: Ελληνικές εξαγωγές στην Ιταλία– κυριότερα προϊόντα

8ψήφιο ΚΣΟ		2017		2018		Μεταβολή στην αξία
		Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
'27101943'	Λάδια πετρελαίου περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο που δεν υπερβαίνει το 0,001 %	401.489.223	13,1	405.211.716	11,7	0,9
'15091020'	Παρθένο ελαιόλαδο	184.914.038	6,1	271.917.123	7,9	47,1
'84713000'	Αυτόματες μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, ψηφιακές, φορητές	186.597.555	6,1	202.375.907	5,9	8,5
'76012020'	Πλάκες και μπιγιέττες (κολώνες)	193.549.646	6,3	193.180.923	5,6	-0,2
03028410'	Λαβράκι	112.503.323	3,7	100.537.816	2,9	-10,6
'03028530'	Τσιπούρες	100.378.052	3,3	94.054.333	2,7	-6,3
'27101921'	Ειδικό καύσιμο αεριωθουμένων	67.930.375	2,0	92.784.339	2,7	36,6
'89011010'	Επιβατικά πλοία	0	0	74.500.000	2,2	0
'30049000'	Άλλα φάρμακα	73.218.425	2,4	69.947.788	2,0	-4,5
'27101947'	Λάδια πετρελαίου περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο που υπερβαίνει το 0,002 %	127.305.408	4,2	68.708.059	2,0	-46,0
'27160000'	Ηλεκτρική ενέργεια	14.292.256	0,5	568.77.643	1,6	298,0
'27101968'	Λάδια πετρελαίου περιεκτικότητας κατά βάρος σε θείο που υπερβαίνει το 1 %	49.673.099	1,6	46.503.490	1,3	-6,4
'04069032'	Φέτα	38.199.009	1,3	45.883.828	1,3	20,1
'15099000'	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές	42.338.521	1,4	43.070.367	1,2	1,7
'84715000'	Ψηφιακές μονάδες επεξεργασίας	22.994.561	0,8	39.736.453	1,2	72,8

	εκτός από εκείνες των κωδικών 8471 41 ή 8471 49					
'76011000'	Αργίλιο, όχι σε κράμα, σε ακατέργαστη μορφή	21.788.070	0,7	3.7318.869	1,1	71,3
'27101245'	Λάδια πετρελαίου με αριθμό οκτανίων ίσο ή μεγαλύτερο του 95, αλλά μικρότερο του 98	15.044.955	0,5	36.245.367	1,1	140,9
'74111090'	Σωλήνες από καθαρισμένο χαλκό, περιελιγμένοι ή αλλιώς λυγισμένοι	27.627.058	0,9	36.076.151	1,0	30,5
'10011900'	Σιτάρι άλλο	13.698.960	0,4	36.069.583	1,0	163,3
'20057000'	Ελιές	33.000.232	1,1	35.836.060	1,0	8,6
'76071190'	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, χωρίς υπόθεμα, που έχουν υποστεί απλή έλαση	29.093.963	1,0	34.939.453	1,0	20,1

Πίνακας 15: Ελληνικές εισαγωγές από τη Ιταλία – μεγάλες κατηγορίες

2ψήφιο ΚΣΟ		2017		2018		Μεταβολή στην αξία
		Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
84	Μηχανές, λέβητες	518.749.106	12,7	627.492.177	13,9	21,0
39	Πλαστικές ύλες, προϊόντα	303.707.323	7,5	309.559.864	6,9	1,9
87	Αυτοκίνητα	241.181.478	5,9	305.365.889	6,8	26,6
85	Μηχανές ήχου εικόνας	185.397.132	4,6	206.014.476	4,6	11,1
30	Φάρμακα	176.159.416	4,3	174.347.087	3,9	-1,0
62	Ενδύματα άλλα από πλεκτά	143.181.918	3,5	152.615.102	3,4	6,6
48	Χαρτί και προϊόντα	140.068.572	3,4	145.845.338	3,2	4,1
27	Ορυκτά καύσιμα λάδια	110.466.126	2,7	129.501.712	2,9	17,2
61	Ενδύματα πλεκτά	123.259.582	3,0	126.913.432	2,8	3,0
94	Έπιπλα φωτιστικά	93.426.478	2,3	110.883.156	2,5	18,7
90	Όργανα οπτικής, ιατρικής	99.432.866	2,4	104.669.362	2,3	5,3
73	Προϊόντα σιδήρου χάλυβα	87.548.698	2,1	101.134.217	2,2	15,5
02	Κρέατα	94.896.846	2,3	101.083.891	2,2	6,5
29	Χημικά προϊόντα	63.305.908	1,6	96.318.846	2,1	52,1
72	Σίδηρος χάλυβας	83.721.218	2,1	86.643.148	1,9	3,5
64	Υποδήματα	77.477.978	1,9	83.145.235	1,8	7,3
09	Καφές, τσάι	70.907.670	1,7	83.035.700	1,8	17,1
38	Διάφορα χημικά προϊόντα	78.935.893	1,9	81.164.646	1,8	2,8
76	Αλουμίνιο, προϊόντα	82.562.837	2,0	80.411.678	1,8	-4,0
89	Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα	6.532.847	0,2	79.963.039	1,8	1.124,0

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 16: Ελληνικές εισαγωγές από την Ιταλία – κυριότερα προϊόντα

8ψήφιο ΚΣΟ		2017		2018		Μεταβολή στην αξία
		Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
'09012100'	Καφές, καβουρντισμένοι	57.946.274	1,5	68.115.414	1,6	17,5
'87032210'	Επιβατικά αυτοκίνητα	59.365.026	1,6	67.043.517	1,6	12,9
'89011010'	Επιβατικά πλοία	0	0	65.000.650	1,6	0
'30049000'	Άλλα φάρμακα	75.692.565	2,0	61.590.001	1,5	-18,6
'76011000'	Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή	40.546.261	1,1	53.741.755	1,3	32,5
'84781000'	Μηχανές επεξεργασίας καπνού	29.360.100	0,8	48.327.715	1,2	64,6
'29012200'	Προπυλένιο	19.068.124	0,5	43.480.505	1,0	128,0
'30021500'	Εμβόλια, οροί	42.893.832	1,1	42.241.886	1,0	-1,5

'27160000'	Ηλεκτρική ενέργεια	35.373.497	0,9	36.483.896	0,9	3,1
'87089997'	Διάφορα εξαρτήματα αυτοκινήτων	26.645.665	0,7	29.816.365	0,7	11,9
'69072100'	Πλακάκια δαπέδου	25.534.851	0,7	27.844.847	0,7	9,0
'34022090'	Παρασκευάσματα για πλύσιμο	25.761.109	0,7	27.614.258	0,7	7,2
'61091000'	Τι-σερτ και φανελάκια, πλεκτά, από βαμβάκι	27.021.108	0,7	25.827.245	0,6	-4,4
'02012030'	Μπροστινά τέταρτα βοοειδών νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη	18.304.228	0,5	24.385.756	0,6	33,2
'48030031'	Χαρτί ρυτιδωμένο οικιακής χρήσης, υγιεινής ή καθαριότητας	24.728.197	0,7	23.991.244	0,6	-3,0
'71131900'	Κοσμήματα και μέρη αυτών, από πολύτιμα μέταλλα άλλα από άργυρο	14.879.392	0,4	22.406.707	0,5	50,6
'30042000'	Φάρμακα που περιέχουν άλλα αντιβιοτικά	16.038.899	0,4	21.761.582	0,5	35,7
'84224000'	Μηχανές και συσκευές συσκευασίας ή περιτύλιξης εμπορευμάτων	13.094.825	0,3	21.686.164	0,5	65,6
'21069098'	Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής	20.607.927	0,5	21.545.455	0,5	4,5
'39012090'	Πολυαιθυλένιο πυκνότητας >= 0,94, σε πρωτογενείς μορφές	25.271.048	0,7	20.895.555	0,5	-17,3

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ

Από την ανωτέρω παράθεση των ανά προϊόν στοιχείων συνάγονται τα εξής:

- Η θετική εικόνα των ελληνικών εξαγωγών προς την Ιταλία το 2018 οφείλεται πρωτίστως στην εντυπωσιακή αύξηση (περίπου 34%) ελαιολάδου.
- Χωρίς τα πετρελαιοειδή, η αύξηση των εξαγωγών διαμορφώνεται στο 11,4% (από 13,5%).
- Οι ελληνικές εξαγωγές στην Ιταλία εξακολουθούν να παρουσιάζουν εξαιρετικά μεγάλο βαθμό συγκέντρωσης, αφού οι 5 σημαντικότερες 2ψήφιες κατηγορίες προϊόντων αντιπροσωπεύουν το 59,3% του συνόλου των εξαγωγών, έναντι 61,8% το 2017. Απεναντίας οι ιταλικές εξαγωγές προς την χώρα μας διακρίνονται για την έντονη διαφοροποίησή τους.
- Πέραν της προαναφερθείσας πορείας των εξαγωγών ελαιολάδου, όλες οι σημαντικές εξαγωγικές κατηγορίες σημείωσαν αύξηση. Μόνη εξαίρεση τα ψάρια (ΚΣΟ 03) που καταγράφουν μείωση για τρίτη συνεχόμενη χρονιά. Οι μειώσεις των εξαγωγών σε φάρμακα (ΚΣΟ 30) και πλαστικές ύλες (ΚΣΟ 39) κρίνονται ως διορθωτικές αφού το 2017 είχαν καταγράψει σημαντική αύξηση έναντι του 2016, και σε κάθε περίπτωση είναι ακόμα μεγαλύτερες από εκείνες του 2015. Αξιοσημείωτη είναι η πορεία των εξαγωγών των πλεκτών ενδυμάτων και συμπληρωμάτων τους (ΚΣΟ 61) και ενδυμάτων και συμπληρωμάτων άλλων πλην πλεκτών (ΚΣΟ 62), αφού καταγράφουν αύξηση για τρίτη συνεχόμενη χρονιά. Επίσης εμφανίζονται δυναμικά οι εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας (ΚΣΟ 2716) και επιβατικών πλοίων (ΚΣΟ 8901), κατηγορίες για τις οποίες μένει να αποδειχθεί εάν είναι ευκαιριακές οι εξαγωγές τους.
- Σημαντικοί παράγοντες στην εξέλιξη των εξαγωγών μας προς την Ιταλία είναι η εξέλιξη του ΑΕΠ της χώρας και συναφώς της αγοραστικής δύναμης του μέσου Ιταλού καταναλωτή, αλλά και η πορεία του κλάδου των κατασκευών. Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία το ΑΕΠ της Ιταλίας το 2018 αυξήθηκε 0,9%, το διαθέσιμο εισόδημα του μέσου Ιταλού αυξήθηκε 1,6% και η οικοδομική δραστηριότητα παρουσίασε ανάπτυξη, αφού εκτιμάται ότι η επιφάνεια νεόδμητων κατοικιών αυξήθηκε το 2017 κατά 11% περίπου σε σχέση με 2016 και των λοιπών μη οικιακών χώρων κατά 29%.

2.1.1.1 Εξαγωγές ελληνικών προϊόντων στη Λομβαρδία. (επιμέλεια κα Εύα Βώκου, Γραμματέας ΟΕΥ Α', Γραφείο ΟΕΥ Μιλάνου)

Σύμφωνα με την ιταλική στατιστική υπηρεσία, στη Λομβαρδία κατευθύνθηκε το 27,5% (έναντι 26,3% το 2017, 25,5% το 2016) των ελληνικών προϊόντων που εισήχθησαν στην Ιταλία το 2018.

Συνολικά το 2018 εισήχθησαν από την Ελλάδα προς την Περιφέρεια Λομβαρδίας προϊόντα αξίας €786,3 εκ., ενώ εξήχθησαν στην Ελλάδα από τη Λομβαρδία προϊόντα αξίας €1,1 δις. Η αξία των εξαγωγών μας προς την Λομβαρδία αυξήθηκε για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, όπως και των εισαγωγών από τη Λομβαρδία στην Ελλάδα.

Το 2018 εισήχθησαν στη Λομβαρδία συνολικά προϊόντα αξίας €133,8 δις και εξήχθησαν προϊόντα €127δις. Οι εισαγωγές από την Ελλάδα αντιστοιχούν σε μόλις 0,58% του συνόλου των εισαγωγών της από τον κόσμο.

Τα 20 κυριότερα σε αξία εισαγόμενα προϊόντα από την Ελλάδα στην Λομβαρδία παρουσιάζονται στον Πίνακα 2. Εξ' αυτών στις πρώτες θέσεις βρίσκονται σταθερά τα προϊόντα της κατηγορίας κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, παραγωγή βασικών πολυτιμων μετάλλων και μη σιδηρούχων μετάλλων, προϊόντα διύλισης πετρελαίου, αλιείας και υδατοκαλλιέργειες κ.α. Σημειώνεται ότι η ιταλική στατιστική υπηρεσία, παρουσιάζει τις εμπορικές συναλλαγές των ιταλικών περιφερειών σε Κωδικούς Οικονομικής Δραστηριότητας (ATECO/ NACE) και συνεπώς η ανάλυση έχει γίνει με τα διαθέσιμα στοιχεία.

Από την ανάλυση των στοιχείων, προκύπτει ότι το 2018 συνεχίστηκε η αύξηση στο βαθμό συγκέντρωσης των εξαγωγών μας. Τα 5 πρώτα σε αξία προϊόντα το 2018 καλύπτουν το 66,09% της αξίας των εξαγωγών μας, έναντι αντιστοίχως 65,3% το 2017.

Αξίες σε ευρώ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Εισαγωγές από την Ελλάδα	415.069.826	510.186.848	610.419.026	650.906.578	711.712.979	786.371.028
Εξαγωγές στην Ελλάδα	935.177.276	983.195.232	1.000.992.834	1.021.835.154	1.089.896.229	1.139.861.816
Ισοζύγιο για την Λομβαρδία	520.107.450	473.008.384	390.573.808	370.928.576	378.183.250	353.490.788

Τα 20 πρώτα σε αξία προϊόντα που εισάγει η Λομβαρδία από την Ελλάδα είναι:

	IMP2017	IMP2018	17-18	Ποσοστό 2018
CI262-Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού	231.581.780	263.742.691	13,89%	33,54%
CA105-Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων	75.005.690	79.928.846	6,56%	10,16%
CH244-Παραγωγή βασικών πολυτιμων μετάλλων και άλλων μη σιδηρούχων μετάλλων	63.790.597	74.159.236	16,25%	9,43%
CD192-Παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαί-	41.853.586	53.006.610	26,65%	6,74%

ου				
AA030-Προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειών	52.510.995	48.873.330	-6,93%	6,22%
CH242-Κατασκευή χαλύβδινων σωλήνων, αγωγών, κοίλων ειδών με καθορισμένη μορφή και συναφών εξαρτημάτων	7.155.621	30.987.385	333,05%	3,94%
CF212-Παραγωγή φαρμακευτικώνσκευασμάτων	30.559.800	30.177.899	-1,25%	3,84%
AA011-Καλλιέργεια μη πολυετών φυτών	20.008.616	18.105.522	-9,51%	2,30%
CE201-Παραγωγή βασικών χημικών προϊόντων, λιπασμάτων και αζωτούχων ενώσεων, πλαστικών και συνθετικών υλών σε πρωτογενείς μορφές	17.495.774	16.901.993	-3,39%	2,15%
CI263-Κατασκευή εξοπλισμού επικοινωνίας	5.006.343	15.067.718	200,97%	1,92%
CH259-Κατασκευή άλλων μεταλλικών προϊόντων	10.715.918	9.822.720	-8,34%	1,25%
CG222-Κατασκευή πλαστικών προϊόντων	10.789.834	9.609.813	-10,94%	1,22%
CE204-Παραγωγή σαπουνιών και απορρυπαντικών, προϊόντων καθαρισμού και στίλβωσης, αρωμάτων και παρασκευασμάτων καλλωπισμού	12.495.961	9.424.342	-24,58%	1,20%
EE381-Συλλογή αποβλήτων	7.714.761	9.219.270	19,50%	1,17%
CA102-Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων	7.625.286	8.266.913	8,41%	1,05%
CC172-Κατασκευή ειδών από χαρτί και χαρτόνι	9.386.524	7.795.523	-16,95%	0,99%
CK282-Κατασκευή άλλων μηχανημάτων γενικής χρήσης	4.925.284	6.740.649	36,86%	0,86%
CA104-Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών	2.773.848	6.196.394	123,39%	0,79%
CB131-Προπαρασκευή και νηματοποίηση υφαντικών ινών	5.902.291	5.905.406	0,05%	0,75%
CH257-Κατασκευή μαχαιροπίρουνων, εργαλείων και σιδηρικών	6.748.006	5.814.059	-13,84%	0,74%
CE202-Παραγωγή παρασιτοκτόνων και άλλων αγροχημικών προϊόντων	2.324.948	5.091.818	119,01%	0,65%
Σύνολο όλων των προϊόντων	711.712.979	786.371.028	10,49%	100,00%

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 17: Ισοζύγιο υπηρεσιών

	2013	2014	2015	2016	2017
Εισπράξεις (αξία)			557	628	524
Πληρωμές (αξία)			1.770	1.473	1.915
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)			-1.213	-845	-1.291

Πηγές: ISTAT
Εκατ. ευρώ

Πίνακας 18: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Ιταλία

	2014	2015	2016	2017	2018
Αφίξεις από την Ιταλία στην Ελλάδα (χιλ.)	1.024,8	1.196,6	1.159,8	1.204,1	1.667,2
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	5,5	6,7	6,0	5,6	5,0
Μεταβολή %	+13,2	+16,6	-3,1%	+3,8	+38,5

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Ιταλία

Πίνακας 19: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Ιταλία

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ροές	23	13	-36	69	-130	n/a
Απόθεμα	33	269	225	297	167	n/a

Πηγές: Banca d' Italia
Εκατ. ευρώ

2.2.2 Επενδύσεις της Ιταλίας στην Ελλάδα

Πίνακας 20: Επενδύσεις της Ιταλίας στην Ελλάδα

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ροές	325	195	141	121	300	n/a
Απόθεμα	2.251	2.305	2.502	2.689	2.989	n/a

Πηγές: Banca d' Italia
Εκατ. ευρώ

2.3 Ενέργεια

Οι κοινές αντιλήψεις Ελλάδας & Ιταλίας σε θέματα ενεργειακής ασφάλειας και διαφοροποίησης πηγών ενέργειας, οι οποίες έχουν βαρύνουσα σημασία, τόσο για την περιοχή μας, όσο και την ΕΕ, αποτελούν τη βάση της συνεργασίας σε σειρά τομέων. Η Ιταλία αποτελεί σημαντικότατο εταίρο

της Ελλάδας στον τομέα της ενέργειας συμμετέχοντας στα περισσότερα από τα μείζονα σχέδια ενεργειακών υποδομών αμέσου ελληνικού ενδιαφέροντος (TAP, IGI Poseidon, EastMed), ενώ έχει σημαντική παρουσία στον τομέα των επενδύσεων στη χώρα μας για την παραγωγή ενέργειας μέσω μεγάλων ιταλικών ενεργειακών εταιρειών. Ενδεικτική του ιταλικού επενδυτικού ενδιαφέροντος στη χώρα μας είναι η εξαγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ από την ευρωπαϊκή κοινοπραξία στην οποία η ιταλική Snam S.p.A. κατέχει το 60%. Το ενδιαφέρον των ιταλικών εταιρειών επεκτείνεται και στον τομέα της έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων (Edison), της παροχής φυσικού αερίου (Eni σε Β. Ελλάδα), καθώς και στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας (Elpedison) και των ΑΠΕ (ENEL Green Power).

Τα δύο σημαντικότερα έργα που χαρακτηρίζουν την διμερή ενεργειακή συνεργασία είναι οι αγωγοί φυσικού αερίου **TAP και EastMed/IGI Poseidon**. Και τους δύο διατρέχει η αρχή της εξασφάλισης της ενεργειακής ασφάλειας των δύο χωρών αλλά και της Ευρώπης γενικότερα. Και οι δύο εξυπηρετούν τους στόχους της διαφοροποίησης των ενεργειακών πηγών και οδεύσεων. Και οι δύο θα συμβάλλουν σημαντικά στην αναβάθμιση του ενεργειακού ρόλου Ελλάδος και Ιταλίας αλλά και στην γενικότερη οικονομική ανάπτυξη τους. Τέλος, εξ' ίσου σημαντικό είναι ότι η χρήση του φυσικού αερίου είναι φιλική προς το περιβάλλον και ως τέτοια συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων ατξέντας 2030 του ΟΗΕ.

Επίσης υπάρχει συνεργασία των δύο χωρών με τη μορφή κοινοπραξίας ΔΕΠΑ (25%) και Edison (25%) στην υλοποίηση του **διασυνδετηρίου αγωγού φυσικού αερίου Ελλάδος-Βουλγαρίας (IGB)**. Το υπόλοιπο 50% ανήκει στη βουλγαρική Bulgarian Energy Holding. Το έργο έχει χαρακτηριστεί ως Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος (PCI)

Πέραν αυτών, η ενεργειακή συνεργασία των δύο χωρών επεκτείνεται στους εξής τομείς:

Εξαγορά 66% του ΔΕΣΦΑ: Στον διαγωνισμό που προκήρυξε το ΤΑΙΠΕΔ (26.06.2017) για την πώληση του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι συνολικού τιμήματος 535 εκατ. ευρώ¹, η ευρωπαϊκή κοινοπραξία αποτελούμενη από την ιταλική Snam S.p.A., ως επικεφαλής (60%), την ισπανική Enagas Internacional (20%) και τη βελγική Fluxys S.A.(20%), ανακηρύχθηκε προτιμητέος επενδυτής.

Παροχή φυσικού αερίου. Η ENI κατέχει το 100% της ΕΠΑ (Εταιρεία Παροχής Αερίου) Θεσσαλονίκης και το 49% της ΕΠΑ Θεσσαλίας. Το υπόλοιπο 51% ανήκει στην ΔΕΠΑ.

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας: Η Edison έχει δημιουργήσει την κοινοπραξία **Elpedison** με τα Ελληνικά Πετρέλαια. Στην κοινοπραξία συμμετέχει εκάστη με μερίδιο 50%. Η Elpedison συμμετέχει με ποσοστό 75,8% στην εταιρεία Elpedison Power. Μειοψηφικά μερίδια έχουν η Ellaktor (22,7%) και η Halcor (1,5%). Η Elpedison Power λειτουργεί 2 μονάδες παραγωγής ρεύματος με φυσικό αέριο: στην Θεσσαλονίκη (400 MW) και στη Θίβρη (420 MW).

Ανάπτυξη υποδομών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως αιολικής. Η **ENEL Green Power** έχει προβεί σε επενδύσεις στον τομέα της πράσινης ενέργειας στην Ελλάδα, εγκαθιστώντας αιολικές, ηλιακές και υδροηλεκτρικές μονάδες συνολικής δυναμικότητας 308 MW. Το πιο σημαντικό επενδυτικό σχέδιο, ύψους 300 εκατ. ευρώ, σε συνεργασία με τον Όμιλο Κοπελούζου, είναι το αιολικό πάρκο Καφηρέα δυναμικότητας 157 MW.

---

¹ Τα ΕΛΠΕ που κατέχουν το 35% του ΔΕΣΦΑ θα εισπράξουν 283,7 εκατ. ευρώ από την εν λόγω πώληση και το ΤΑΙΠΕΔ, ως πωλητής του 31%, θα εισπράξει 251,2 εκατ. ευρώ.

2.4 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Ιταλίας

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1489
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΝΕΑΠΟΛΙΣ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 14/10/1837
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1488
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΤΟΡΙΝΟ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 07/02/1839
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΣΑΡΔΗΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΕΡΙ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ ΚΛΠ. (ΑΥΒΑΙΝΕ)

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1552
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 19/03/1851
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: 19/31.3.1851, ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΣΑΡΔΗΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 6007
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 19/03/1907
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΙΤΑΛΙΑΣ
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 536

ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 15/01/1932
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν5393
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 09/04/1932
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 119
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 18/04/1932
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 14/01/1933

ΘΕΜΑ: ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
[ΦΕΚ 19/33, 34/44, 184/48, ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 6/1932, ΑΝΑΒΙΩΣΙΣ ΑΠΟ 20.5.48 ΒΑΣΕΙ ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΙΡΗΝΗΣ]

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 687
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 30/06/1936
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Α.Ν. 852
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 03/09/1937
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 373
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 24/09/1937
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΣΕΩΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ
[ΦΕΚ 34/1944, ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 20/1937, ΚΑΤΗΡΓΗΘΗ ΑΠΟ 28.10.40 (Α.Ν 3320/44) ΦΕΚ 34/44]

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 909
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 31/03/1947
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Α.Ν. 805
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 29/08/1948
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 253
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 29/09/1948
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 31/03/1947

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΕΡΙ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

[ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 21/1948]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 981
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΣΑΝ ΡΕΜΟ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 05/11/1948
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.Δ 1269
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 29/10/1949
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 306
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 31/10/1949
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 04/11/1951

ΘΕΜΑ: ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΦΙΛΙΑΣ

[ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 25/1949]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1034
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ

ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 31/08/1949
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.Δ. 1264
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 29/10/1949
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 290
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 31/10/1949
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 31/08/1949

ΘΕΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

[ΦΕΚ 78/1963, ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 18/1949, UNTS VOL. 78/89]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1205
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 30/09/1953
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν3120
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 08/01/1955
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 8
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 14/01/1955
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 30/09/1953

ΘΕΜΑ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΩΣ II ΚΑΙ III ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ 31.8.1949

[UNTS VOL 219/327]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1316
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 03/12/1953
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΔΕΝ ΧΡΗΖΕΙ
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΛΠ.

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1483
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 01/02/1954
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: 21.3.1954, ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ 31.8.49

[UNTS VOL. 219/337]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1309
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 10/11/1954
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΥΠ. ΑΠΟΦ.

ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 14/03/1955
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 301
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 05/11/1955
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 01/07/1954

ΘΕΜΑ: ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

[ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 24/1955, ΙΣΧΥΕΙ ΜΕΧΡΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ VOL. 227/9]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1597
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 26/05/1956
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν4160
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 30/04/1961
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 69
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 25/04/1961
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 01/04/1961

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

[ΦΕΚ 117/61, ΦΕΚ 194/61, ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 17/1961]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 2021
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΠΑΡΙΣΙ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 05/05/1959
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΔΕΝ ΧΡΗΖΕΙ
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΧΡΕΩΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ Ε.Ε.Π.
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1796
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 06/08/1960
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΔΕΝ ΧΡΗΖΕΙ
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟ 31.8.1949 ΣΥΜΒΑΣΙΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 1883
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 14/06/1962
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΥΠ. ΑΠΟΦ.
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 12/07/1962
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 159
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 05/10/1962
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ ΤΗΣ 10.11.1954 ΡΗΤΡΑΣ ΚΛΠ.

[ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 31/1962, ΑΝΑΝΕΩΣΙΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ]

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 2017
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 13/02/1964
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν.Δ 140
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 31/10/1974
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 337
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 15/11/1974
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 01/01/1976

ΘΕΜΑ: ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΩΝ

[ΑΝΑΚ. ΦΕΚ 8/Α/16.1.76]

[ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΟΥ ΤΟΙΧΟΥ Δ' ΚΑΘΕΤΗ ΣΤΗΛΗ 3 ΡΑΦΙ]

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 2072
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 19/03/1965
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Α.Ν. 23
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 01/01/1967
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 109
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 01/01/1967
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 27/06/1968

ΘΕΜΑ: ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

[ΑΝΑΚ. ΦΕΚ 149/Α/1968]

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 2124
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 27/10/1966
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Α.Ν. 574
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 26/09/1968
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 229
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 28/09/1968
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 01/01/1967

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΟΔΙΚΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΜΕΤΑΚΟΜΙΣΙΝ TRANSIT ΔΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΕΔΑΦΩΝ

[ΣΥΛΛ. ΣΥΜΒ. 23/68]

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 2315
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 20/10/1971
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΤΟΥ 1956

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 2124
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/12/1971
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΥΠ. ΑΠΟΦ.
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 05/03/1973
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 78
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 31/03/1973
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: 24.1.1972, ΤΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΡΘ. 7 ΚΑΙ 21 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΤΗΣ 27.10.1966 ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΑΣ ΟΔΙΚΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΜΕΤΑΚΟΜΙΣΙΝ TRANSIT ΔΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΕΔΑΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 2724
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 21/10/1977
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΙΤΑΛΙΑΣ ΑΦΟΡΩΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΛΙΑ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 3271
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 13/10/1983
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν1501
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 01/01/1984
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 190
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 28/11/1984
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 06/05/1985

ΘΕΜΑ: ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

[ΑΝΑΚ. ΦΕΚ 95/32.5.85]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 3363
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 05/10/1984
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : ΔΕΝ ΧΡΗΖΕΙ
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΣΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΙΤΑΛΙΑΣ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 3623
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ

ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 17/06/1986
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΙΤΑΛΙΑΣ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 3562
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 01/07/1986
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : N1696
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 01/01/1987
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 40
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 26/03/1987
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 15/05/1987

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΙΤΑΛΙΑΣ

[ΦΕΚ ΑΝΑΚ. 4/Α/12.1.88]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 3674
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΑΘΗΝΑ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 03/09/1987
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : N1927
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 01/01/1991
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 17/Α
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 15/02/1991
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 20/09/1991

ΘΕΜΑ: ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

[ΑΝΑΚ. ΦΕΚ 153/Α/11.10.1991]
ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 5536
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 31/03/2003
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ :
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ :
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ :
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ :

ΘΕΜΑ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 5795
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΛΕΤΣΕ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 04/11/2005
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : N3441

ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 01/01/2006
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 39/Α
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 27/02/2006
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 07/12/2007

ΘΕΜΑ: ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΤΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΙΤΑΛΙΑΣ (ΔΕΙ)

ΑΡΙΘ. ΣΥΜΒΑΣΗΣ : 6424
ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ : ΔΙΜΕΡΗΣ ΜΕ: ΙΤΑΛΙΑ
ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ: ΡΩΜΗ
ΗΜΕΡ.ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ : 08/07/2009
ΤΡΟΠΟΣ ΚΥΡΩΣΗΣ : Ν. 4064
ΗΜΕΡΟΜ.ΚΥΡΩΣΗΣ : 05/04/2012
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ : 76 Α'
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΦΕΚ : 09/04/2012
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ : 11/05/2012

ΘΕΜΑ: ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΠΟΥ ΥΠΟΓΡΑΦΗΚΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΣΤΙΣ 13.10.1983

[ΠΡΩΤΗ ΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΙΝΩΣΗ 24.6.2009 ΚΑΙ Η ΔΕΥΤΕΡΗ 8.7.2009]

2.5 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας (2018)

- Βραδιά κρητικής κουζίνας σε Πρεσβευτική Κατοικία. Προβολή Κρήτης 24/5/18
- Συνάντηση με Ιταλούς αξιωματούχους Υπουργείου Οικονομικής Ανάπτυξης σχετικά με τον αγωγό φυσικού αερίου TAP για συντονισμό ενεργειακής πολιτικής δύο χωρών.
- Συναντήσεις με στελέχη TAP για Ιταλία, προκειμένου υπάρξει στενότερη συνεργασία και συντονισμός εμπλεκομένων σε σχέδιο χωρών και παρουσιασθούν οι τελευταίες εξελίξεις περί τον αγωγό.
- Στήριξη ελληνικής παρουσίας σε έκθεση Expo Salus and Nutrition (Fiera Roma 8/11/18-11/11/18).
- Ελληνική συμμετοχή σε έκθεση καλλυντικών COSMOPROF BOLOGNA
- Συνεργασία με εταιρεία Ambrosetti για ελληνική συνεισφορά σε σεμινάριο **The Outlook for the Economy and Finance**
- Το Γραφείο ανταποκρίθηκε σε 126 αιτήματα ελληνικών επιχειρήσεων και φορέων, με μέσο χρόνο απόκρισης 2 ημέρες.
- Σύνταξη Μηνιαίου Οικονομικού Δελτίου σε συνεργασία με Γραφείο ΟΕΥ Μιλάνου.
- Επαφές με ιταλικούς επιχειρηματικούς φορείς και εταιρείες για συμμετοχή τους σε διεθνείς εκθέσεις που λαμβάνουν χώρα στην Ελλάδα.
- Παρέμβαση υπέρ ελληνικών εταιρειών για αποπληρωμή ανεξόφλητων τιμολογίων και διευθέτηση εκκρεμών οφειλών.
- 37 αναρτήσεις στο agora, και 86 ενέργειες πληροφόρησης ΚΥ για οικονομική κατάσταση Ιταλίας.
- Ετήσια έκθεση για Ιταλία και Άγιο Μαρίνο
- Επιχειρηματικός Οδηγός για Ιταλία
- Συμμετοχή σε διάφορες εκδηλώσεις της Ένωσης Εμπορικών Ακολούθων Ρώμης, καθώς και σε διάφορα συνέδρια.
- Συμμετοχή στις τακτικές ενημερώσεις ECOFIN

- Συναντήσεις με διευθυντικά στελέχη ICE, Confindustria, ENI, Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών
- Συμμετοχή σε ημερίδες οικονομικών think-tanks.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Πίνακας 21: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
	Τρόφιμα Ποτά. Ιδιαίτερα όσα αφορούν γαστρονομία	Θα επιδιωχθεί η συνέχιση υποστήριξης πρωτοβουλιών για την προβολή του ελληνικού κρασιού. Προϊόντα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον: Ορισμένα φρούτα όπως ροδάκινα, βερύκοκα, ρόδια, αλόη. Ελιές, προϊόντα ελιάς, μέλι, προϊόντα μελιού, μύρα, κορινθιακή σταφίδα, κρόκος.
	Ιατρικός Τουρισμός	

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Πίνακας 22: Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων από την Ιταλία

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αιτιολόγηση
1	ΑΠΕ, πράσινη οικονομία	Σε όλους αυτούς τους τομείς η Ιταλία έχει ανεπτυγμένη τεχνογνωσία και η χώρα μας διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα. Ειδικά για το α/α 7 υπάρχει ενδιαφέρον της Italmercati για ανάπτυξη κέντρου στη περιοχή Πατρών
2	Επιστημών ζωής	
3	Μεταποίηση αγροτικών, αγροτεχνολογία	
4	Γαλακτοκομικά	
5	Ιχθυοκαλλιέργεια	
6	Ιαματικός τουρισμός	
7	Μεταφορές/Αποθήκευση/ Logistics	

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Η ιταλική αγορά είναι μία αγορά δύσκολη, με την έννοια ότι είναι εκλεκτική, ενώ η ιταλική παραγωγή είναι ανταγωνιστική της ελληνικής. Προϊόντα σαν τα ελληνικά παράγονται εν πολλοίς και στην Ιταλία. Με αυτή την έννοια τα εξαγόμενα προς την Ιταλία ελληνικά προϊόντα θα πρέπει να είναι ποιοτικά και να καλύπτουν καταναλωτικές ανάγκες καλύτερα απ' ό,τι τα εγχωρίως παραγόμενα. Στην καλύτερη περίπτωση θα μπορούσαν να καλύψουν συγκεκριμένους εξειδικευμένους, αλλά μικρούς, τομείς της ζήτησης όπου τυχόν θα μπορούσε να υπάρξει κενό. Προς τούτο, πλην ορισμένων περιπτώσεων (όπως ορισμένα φρούτα ή ιχθυρά), οι προωθητικές δράσεις που θα μπορούσαν να αναληφθούν είναι, μεταξύ άλλων, μικρές και στοχευμένες επιχειρηματικές αποστολές με σκοπό b2b συναντήσεις και παρουσιάσεις των προϊόντων σε στοχευμένο

ακροατήριο τις οποίες θα ακολουθήσουν επιχειρηματικές επαφές δικτύωσης. Σε κάθε περίπτωση, επειδή κάθε προϊόν έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη η διαβούλευση με τους παραγωγούς και φορείς προκειμένου να υποδειχθεί ο βέλτιστος τρόπος προβολής και προώθησης και να διερευνηθούν οι δυνατότητες χρηματοδότησής τους. Τέλος, εννοείται ότι πριν την ανάληψη οποιασδήποτε πρωτοβουλίας εκ μέρους μας έναντι της ιταλικής πλευράς, θα πρέπει να επαληθευθεί ότι οι προτάσεις του Γραφείου συμπίπτουν με τις στοχεύσεις των φορέων της χώρας μας, προς τους οποίους θα στραφούμε.

Η Ιταλία αποτελεί αγορά που διαθέτει ικανότητα απορρόφησης διάφορων προϊόντων με αποτέλεσμα να καθιστά επιτακτική την ύπαρξη ποιοτικών χαρακτηριστικών στα εισαγόμενα προϊόντα. Προς τούτο είναι αναγκαίο, τα ελληνικά προϊόντα που θα ήθελαν να έχουν σοβαρές πιθανότητες διείσδυσης στην ιταλική αγορά, να συνοδεύονται από επεξεργασμένο στρατηγικό σχέδιο προωθητικών παρεμβάσεων, που θα στοχεύει τόσο στην ανάδειξη των διακριτών ποιοτικών πλεονεκτημάτων τους, όσο και στην προσέγγιση των επιλεγμένων ομάδων υψηλής κατανάλωσης.

Οι προωθητικές δράσεις που θα μπορούσαν να αναληφθούν είναι, μεταξύ άλλων, μικρές και στοχευμένες επιχειρηματικές αποστολές με σκοπό b2b συναντήσεις και παρουσιάσεις των προϊόντων σε στοχευμένο ακροατήριο τις οποίες θα ακολουθήσουν επιχειρηματικές επαφές δικτύωσης. Σε κάθε περίπτωση, επειδή κάθε προϊόν έχει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη η διαβούλευση με τους παραγωγούς και φορείς προκειμένου να υποδειχθεί ο βέλτιστος τρόπος προβολής και προώθησης και να διερευνηθούν οι δυνατότητες χρηματοδότησής τους.

Συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που κατά την γνώμη μας θα τόνωναν τις διμερείς οικονομικές σχέσεις, είναι:

α) Θεωρείται πολύ σημαντική η επιθυμία των δύο χωρών για συνεργασία στον τομέα της **προστασίας προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ**. Σε αυτό το πλαίσιο κρίνεται σκόπιμη η θεσμοθέτηση της συνεργασίας των άμεσα εμπλεκόμενων φορέων και, σε κάθε περίπτωση, η εκατέρωθεν υπόδειξη σημείων επαφής στα οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αναφέρουν περιπτώσεις παραβίασης των κοινοτικών προβλεπόμενων.

β) Για την **συνεργασία στον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων** βάση θα μπορέσει να αποτελέσει το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ Enterprise Greece και ICE που υπεγράφη κατά την επίσκεψη του κ. Σταθάκη στη Ρώμη (Οκτώβριος 2016), ως Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης.

γ) Προκειμένου να διευκολυνθεί η **δικτύωση και συνεργασία επιχειρήσεων στον τομέα της τεχνολογίας και καινοτομίας**, προτείνεται να δρομολογηθεί η θεσμική συνεργασία αρμόδιων φορέων που θα υποδείξουν οι δύο πλευρές. Η επιχειρηματική συνεργασία θα μπορούσε να λάβει την μορφή συμμετοχών σε κοινοπραξίες, σε κοινά ερευνητικά προγράμματα, σε εκθέσεις, συνέδρια, διαγωνισμούς κλπ.

δ) Θεωρείται σημαντικό να υλοποιηθεί η θεσμική πλέον συνεργασία **κεντρικών αγορών** της χώρας μας με τις αντίστοιχες ιταλικές (OKAA-Italmercati).

ε) Επίσης χρήσιμη θα ήταν η διερεύνηση δυνατοτήτων εκατέρωθεν συμμετοχής σε **εμπορικές εκθέσεις** με ευνοϊκούς/προτιμησιακούς όρους.

3.4 Προτάσεις ενίσχυσης διμερούς θεσμικού πλαισίου

Όπως προαναφέρθηκε, θα μπορούσαν να αναληφθούν πρωτοβουλίες στην προστασία προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ και στη δικτύωση και συνεργασία επιχειρήσεων τεχνολογίας και καινοτομίας.

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

Σύνθεση Α.Ε.Π.

	2014	2015	2016	2017	2018
Πρωτογενής Τομέας (Γεωργία)	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1
Δευτερογενής Τομέας (Βιομηχανία)	23,5	23,6	23,7	23,9	24,1
Τριτογενής Τομέας (Υπηρεσίες)	74,3	74,2	74,1	74,0	73,8

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Istat από Γραφείο Ο.Ε.Υ. Ρώμης

Παραγωγή σημαντικότερων προϊόντων πρωτογενούς τομέα

	Αξία ιταλικής πρωτογενούς παραγωγής			% επί συνολικής αξίας ιταλικής πρωτογενούς παραγωγής	% επί αξίας παραγωγής ΕΕ συγκεκριμένου προϊόντος
	2016	2017	2018	2018	2018
Φρούτα	4.667	4.371	4.600	9,8	15,6
Κρασί	7.877	7.169	9.456	20,0	33,9
Ελαιόλαδο	1.262	1.867	1.071	2,3	24,8
Ρύζι	356	262	281	0,6	38,6
Σιτηρά	4.034	3.498	3.695	7,8	7,6
Λαχανικά	8.439	9.169	8.862	18,8	15,5
ΣΥΝΟΛΟ	44.665	45.537	47.090	100,0	11,8

Δις ευρώ

Πηγή EUROSTAT

Η πορεία της βιομηχανικής παραγωγής της χώρας έχει ως ακολούθως:

2013	2014	2015	2016	2017	2018
-3,0	-0,7	+1,1	+1,6	+3,2	+0,6

Πηγή: ISTAT, Eurostat

4.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές		
Πρεσβεία Ρώμης	Τηλ.: +39 06 8537551 Φαξ +39 06 8415927	http://www.mfa.gr/rome gremb.rom@mfa.gr
Προξενικό Γραφείο Ρώμης	Τηλ.: +39 06 85375580 Φαξ +39 06 80692298	grcon.rom@mfa.gr
Γραφείο ΟΕΥ Ρώμης	Τηλ. : +39 06 85375550 Φαξ +39 06 8415927	http://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-anaxora/office/843 ecocom-rome@mfa.gr
Γραφείο Τύπου	Τηλ.: +39 06 8546224 Φαξ +39 06 85375569	press.rom@mfa.gr
Γραφείο Ακολούθου Αμύνης	Τηλ.: +39 06 8553100 Φαξ +39 06 85354014	defatt_it@hndgs.mil.gr
Πρεσβεία στο Βατικανό (Αγία Έδρα)	Τηλ.: +39 06 8080340 +39 06 8070786 Φαξ +39 06 8079862	gremb.vat@mfa.gr
Γραφείο ΟΕΥ Μιλάνου	Τηλ. :+39 02 72095543 Φαξ +39 02 720105386	http://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-anaxora/office/842 ecocom-milano@mfa.gr
<p>Αρχές της Ελλάδας στην Ιταλία μπορούν να αρυσθούν από τον ακόλουθο σύνδεσμο:</p> <p>http://www.mfa.gr/dimereis-sheseis-tis-ellados/italia/italia-stoixeiax.html</p>		

2. Ιταλικές Αρχές - Υπουργεία

Presidenza del Consiglio dei Ministri <i>(Προεδρία Υπουργικού Συμβουλίου)</i>	Τηλ: +39 06 67791	http://www.governo.it/
Affari Esteri <i>(Υπουργείο Εξωτερικών)</i>	Τηλ: +39 06 36911	http://www.esteri.it ministero.affariesteri@cert.esteri.it
Economia e delle Finanze <i>(Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών)</i>	Τηλ: +39 06 47611	http://www.mef.gov.it http://www.tesoro.it urp.economiaefinanze@pec.mef.gov.it
Agenzia delle Entrate <i>(Υπηρεσία Εσόδων)</i>	Τηλ: +39 06-96668933	http://www.agenziaentrate.gov.it/wps/portal/entrate/home http://www.agenziaentrate.gov.it/wps/portal/entrate/contatta
Agenzia delle Dogane <i>(Τελωνεία)</i>	Τηλ: +39 0650246060 +39 06 0650246058 +39 06 0650246059	https://www.agenziadoganemonopoli.gov.it/portale/ monica.nardi@agenziadogane.it
Sviluppo Economico <i>(Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης)</i>	Τηλ: +39 06 47054221 +39 06 420434000 Φαξ +39 06 47052479	http://www.sviluppoeconomico.gov.it cons.dip@mise.gov.it
Politiche Agricole Alimentari e Forestali <i>(Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)</i>	Τηλ: +39 06 46651	http://www.politicheagricole.gov.it gabinettoconsigliere.diplomatico@politicheagricole.it
Ambiente, del Territorio e del Mare <i>(Περιβάλλοντος και Θαλάσσης)</i>	Τηλ: +39 06 57221	http://www.minambiente.it/home_it/index.html?lang=it http://www.minambiente.it/pagina/direzioni-generalis
Infrastrutture e Trasporti <i>(Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών)</i>	Τηλ: +39 06 44121	http://www.mit.gov.it aff.internazionali@mit.gov.it
Salute <i>(Υγείας)</i>	Τηλ: +39 06 59941	http://www.salute.gov.it/ http://www.salute.gov.it/portale/p5_0.jsp?lingua=italiano&id=58

Ιταλικά Υπουργεία μπορούν να αρυσθούν από τον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.governo.it/i-ministeri-0>

3. Τοπικοί Φορείς		
Regione Lazio (Περιφέρεια Λατίου)	Τηλ: +3906 69380623	http://www.regione.lazio.it/urp@regione.lazio.it
Prefettura di Roma (Νομαρχία Ρώμης)	Τηλ: +39 06 67294353 +39 06 67294571	http://www.prefettura.it/roma/multidip/index.htm
Comune di Roma (Δήμος Ρώμης)	Τηλ: +39 06 0606 Φαξ +39 06 67103590	http://www.comune.roma.it https://www.comune.roma.it/web/it/rubrica-pec.page
Comune di Ancona (Δήμος Αγκώνας)	Τηλ: +39 071 222 1	http://www.comune.ancona.it/info@comune.ancona.it
Comune di Bari (Δήμος Μπάρι)	Τηλ: +39 080 5771111	http://www.comune.bari.it/urp@comune.bari.it
Comune di Bologna (Δήμος Μπολώνια)	Τηλ: +39 051 203111	http://www.comune.bologna.it URP@comune.bologna.it
Comune di Cagliari (Δήμος Κάλιαρι)	Τηλ: +39 070 6771	https://www.comune.cagliari.it/portale/it/contatti.page protocollogenerale@comune.cagliari.legalmail.it
Comune di Ferrara (Δήμος Φερράρα)	Τηλ: +39 0532 419111	http://www.comune.fe.it/urp@comune.fe.it
Comune di Foggia (Δήμος Φότζια)	Τηλ: +39 0881 792111	http://www.comune.foggia.it
Comune di Messina (Δήμος Μεσσίνας)	Τηλ: +39 090 7721 Φαξ +39 090 716251	http://www.comunemessina.gov.it/protocollo@pec.comune.messina.it
Comune di Napoli (Δήμος Νεάπολης)	Τηλ: +39 081 7951111 Φαξ +39 081 7955002	http://www.comune.napoli.it/urp@comune.napoli.it
Comune di Padova (Δήμος Πάδοβας)	Τηλ: +39 049 8205111 Φαξ +39 049 8205399	http://www.padovanet.it protocollo.generale@pec.comune.padova.it
Comune di Palermo (Δήμος Παλέρμου)	Τηλ: +39 091 7401111 Φαξ +39 091 7402275	http://www.comune.palermo.it/urp@comune.palermo.it
Comune di Perugia (Δήμος Περούτζιας)		http://www.comune.perugia.it/urp@comune.perugia.it
Comune di Reggio Calabria (Δήμος Ρηγίου Καλαβρίας)	Τηλ: +39 0965 362111	http://www.comune.reggio-calabria.it staffrete@comune.reggio-calabria.it

Comune di Rimini (Δήμος Ρίμινι)	Τηλ: +39 0541 704111	http://www.comune.rimini.it/protocollo.generale@pec.comune.rimini.it
Comune di Taranto (Δήμος Τάραντα)	Τηλ: +39 099 4581819 +39 099 4581111	http://www.comune.taranto.it/comunicazione.urp@comune.taranto.it
Comune di Trento (Δήμος Τρέντο)	Τηλ: +39 0461 884111	http://www.comune.trento.it/comurp@comune.trento.it
Comune di Trieste (Δήμος Τεργέστης)	Τηλ: +39 040-6751	http://www.retecivica.trieste.it/urp@comune.trieste.it
Comune di Venezia (Δήμος Βενετίας)	Τηλ: +39 041 2748111 Φαξ +39 041 5200782	http://www.comune.venezia.it/segretario.generale@pec.comune.venezia.it
Comune di Verona (Δήμος Βερόνας)	Τηλ: +39 045 807711	http://portale.comune.verona.it/giunta@comune.verona.it
Λοιποί Δήμοι στην Ιταλία και σχετικές πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν στον κατωτέρω σύνδεσμο: http://www.comuniverso.it/index.cfm?Comuni_per_regione&menu=150		

4. Κρατικοί Φορείς		
INVITALIA Agenzia nazionale per l'attrazione degli investimenti e lo sviluppo d'impresa <i>(Οργανισμός Προσέλκυσης Επενδύσεων και Ανάπτυξης των Επιχειρήσεων)</i>	Τηλ: +39 06 421601	http://www.invitalia.it/info@invitalia.it
ICE Agenzia per la promozione all'estero e l'internazionalizzazione delle imprese italiane <i>(Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών και εξωστρέφειας των Ιταλικών επιχειρήσεων)</i>	Τηλ: +39 06 59921	http://www.ice.gov.it/servizi.impres@ice.it
AGEA Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura <i>(Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου των Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων)</i>	Τηλ: +39 06.494991 Φαξ +39 06 4949907	http://www.agea.gov.it/direzione@agea.gov.it

<p>L'Autorità Per L'energia Elettrica E Il Gas</p> <p><i>(Αρχή για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο)</i></p>	<p>Τηλ: +39 02 655651 Φαξ +39 02 65565266</p>	<p>https://www.arera.it/it/index.htm info@arera.it</p>
<p>ISMEA</p> <p>Istituto di servizi per il mercato Agricolo Alimentare</p> <p><i>(Κέντρο Υπηρεσιών για την Αγορά Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων)</i></p>	<p>Τηλ: +39 06 855681 +39 06 85568400</p>	<p>http://www.ismea.it urp@ismea.it</p>
<p>ENEA</p> <p>Ente per le Nuove Tecnologie, l' Energia e l' Ambiente</p> <p><i>(Οργανισμός για τις Νέες Τεχνολογίες για την Ενέργεια και το Περιβάλλον)</i></p>	<p>Τηλ.: +39 06-36272713 +39 06-36272684 Φαξ +39 06-36272781</p>	<p>http://www.enea.it rel@enea.it</p>
<p>ISA</p> <p>Istituto Sviluppo Agroalimentari Sp.A</p> <p><i>(Ινστιτούτο Ανάπτυξης Γεωργικών προϊόντων και Τροφίμων)</i></p>	<p>Τηλ: +39 0761 2771 Φαξ. +39 0761 354050</p>	<p>http://www.isa.it info@isa.it</p>
<p>SIMEST</p> <p>Società Italiana per l' Imprese Miste all' Estero</p> <p><i>(Οργανισμός με αρμοδιότητα την παροχή βοήθειας για δημιουργία μικτών επιχειρήσεων στο εξωτερικό και πραγματοποίησης επενδύσεων)</i></p>	<p>Τηλ: +39 06 686351 Φαξ +39 06 68635220</p>	<p>http://www.simest.it info@sacesimest.it</p>
<p>SACE</p> <p>Istituto per i Servizi Assicurativi del Commercio Estero</p> <p><i>(Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων)</i></p>	<p>Τηλ: +39 06 67361 Φαξ +39 06 6736225</p>	<p>http://www.sace.it info@sace.it</p>

IREPA Istituto di Ricerche Economiche per la Pesca e l'Acquacoltura <i>(Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών για την Αλιεία και τις Υδατοκαλλιέργειες)</i>	Τηλ: +39 089 338978 Φαξ +39 089 330835	http://www.irepa.org webmaster@irepa.org
UNION Ente Nazionale Italiano di unificazione <i>(Ιταλικός Οργανισμός Τυποποίησης)</i>	Τηλ: +39 02 700241 Φαξ +39 0270024375	http://www.uni.com uni@uni.com
SINAB Sistema d'informazione nazionale sull'Agricoltura Biologica <i>(Εθνικό Σύστημα Πληροφόρησης για τη Βιολογική Γεωργία)</i>	Τηλ: +39 06 46656182 Φαξ +39 06 46655138	http://www.sinab.it/ sportelloinfo@sinab.it
ENIT Agenzia Nazionale del Turismo <i>(Ιταλικός Οργανισμός Τουρισμού)</i>	Τηλ: +39 06 49711 Φαξ +39 06- 4463379 +39 06 4469907	http://www.enit.it/ presidenza@enit.it
ONT Osservatorio Nazionale del Turismo <i>(Παρατηρητήριο Τουρισμού)</i>	Τηλ: +39 06 67792149 +39 06 2177	http://www.ontit.it/ redazione.ontit@enit.it.
AG COM Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni <i>(Ρυθμιστική Αρχή Τηλεπικοινωνιών)</i>	Τηλ: +39 081 750750 Φαξ +39 0817507616	http://www.agcom.it/ info@agcom.it
FSI Fondo Strategico Italiano Spa <i>(Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων)</i>	Τηλ: +39 02 8904061 Φαξ +39 02 89040678	https://www.cdp.it/media/studi/qua derni-cdp/crescere-per-competere- fondo-strategico-italiano.kl igianluca.basciu@cdp.it

ACCREDIA Ente Italiano di Accreditamento (Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης)	Τηλ: +39 06 844099.1 Φαξ +39 06 8841199	http://www.accredia.it/ info@accredia.it
GSE Gestore Servizi Energetici (Διαχειριστής Υπηρεσιών Ενέργειας)	Τηλ: +39 06 92928544-45 Φαξ +39 06 92912503	http://www.gse.it/ gsespa@pec.gse.it
ISTAT Istituto nazionale di statistica (Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικών)	Τηλ: +06 39 06 46731	http://www.istat.it/ comunica@istat.it

5. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια

UNION CAMERE (Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων)	Τηλ: +39 06 47041 +39 06 4704256 Φαξ +39 06 4704240	http://www.unioncamere.it
ASSOCAMERESTERO- Associazione Camere di Commercio Italiane all'Estero) (Ένωση Εμπορικών Επιμελητηρίων Εξωτερικού)	Τηλ: +39 06 44231314	http://www.assocamerestero.it/ info@assocamerestero.it
Camera di Commercio di Roma - Ufficio internazionalizzazione (Επιμελητήριο Ρώμης)	Τηλ: +39 06 520821 +39 06 52082546 Φαξ + 39 06 522082547	http://www.rm.camcom.it/ attivita_promozionali@rm.camcom.it
Camera di Commercio di Venezia – Ufficio <u>Promozione e Internazionalizzazione</u> (Επιμελητήριο Βενετίας)	Τηλ: +39 041 2576602 Φαξ +39 041 2576632	http://www.ve.camcom.it/ promozione.estero@ve.camcom.it
Camera di Commercio di Verona (Επιμελητήριο Βερόνας)	Τηλ: +39-0458085762 +39 045 8085863 +39 045 8085852 +39045 8085860 Φαξ +39 045 8085861	http://www.vr.camcom.it/ promo@vr.camcom.it

Camera di Commercio di Bologna - Ufficio <u>Promozione Estera</u> <i>(Επιμελητήριο Μπολώνιας)</i>	Τηλ: +39 051.6093.202 +39 051 6093287 +39 051 6093290 Φαξ +39 -051-6093211	http://www.bo.camcom.it commercio.estero@bo.camcom.it
Camera di Commercio di Napoli <i>(Επιμελητήριο Νεάπολης)</i>	Τηλ: +39 081 7607111 +39 081 7607327 Φαξ +39 081 5526940	http://www.na.camcom.it http://www.com-tur.com segreteria@com-tur.it
Camera di Commercio di Pescara - Ufficio internazionalizzazione <i>(Επιμελητήριο Πεσκάρας)</i>	Τηλ: +39 085 4536228 +39 085 4536434 Φαξ +39 085 690870	www.pe.camcom.it paolo.dilullo@pe.camcom.it
Camera di Commercio di Trento - azienda speciale trentino sprint <i>(Επιμελητήριο Τρέντο)</i>	Τηλ: +39 0461 887282 +39 0461 887288 Φαξ +39 0461 983069	http://www.tn.camcom.it sprint@trentinosprint.it
Camera di Commercio di Trieste -Azienda Speciale ARIES <i>(Επιμελητήριο Τεργέστης)</i>	Τηλ: +39 040 6701404 Φαξ +39 040 6701321	http://www.ts.camcom.it info@ariestrieste paolo.marchese@ariestrieste.it
Camera di Commercio di Perugia - azienda speciale Promocamera <i>(Επιμελητήριο Περούτζιας)</i>	Τηλ: +39 0854536 Φαξ +39 085690870	http://www.pg.camcom.it promocamera@pg.camcom.it
Camera di Commercio di Ancona - Azienda Speciale della Camera di Commercio di Ancona Marchet <i>(Επιμελητήριο Ανγκώνας)</i>	Τηλ: +39 071 2072913 Φαξ +39 071 5898265	http://www.an.camcom.it http://www.marchet.it marchet@an.camcom.it stefano.fiorini@ancamcom.it
Camera di Commercio di Salerno - Azienda speciale della Camera di commercio di Salerno <i>(Επιμελητήριο Σαλέρνο)</i>	Τηλ: +39 089 2786111 Φαξ +39 089 2786111	http://www.sa.camcom.it http://www.intertrade.sa.it/ info@intertrade.sa.it
Camera di Commercio di Bari - AICAI, Azienda speciale della Camera di commercio di Bari <i>(Επιμελητήριο Μπάρι)</i>	Τηλ: +39 080 217.45.92 +39 080 2174591 Φαξ +39-080 5537062	http://www.ba.camcom.it http://www.aicai.it aicai@ba.camcom.it

Camera di Commercio di Brindisi - Azienda speciale della Camera di commercio di Brindisi <i>(Επιμελητήριο Μπρίντιζι)</i>	Τηλ: +39 0831562994 Φαξ +39 0831597059	http://www.br.camcom.it-segreteria@promobrindisi.com
Camera di Commercio di Lecce - Sportello per l'internazionalizzazione <i>(Επιμελητήριο Λέτσε)</i>	Τηλ: +39 0832 684218	http://www.le.camcom.it internazionalizzazione@le.camcom.it
Camera di Commercio di Taranto - Sportello per l'internazionalizzazione <i>(Επιμελητήριο Τάραντα)</i>	Τηλ: +39 099 7783036 +39 099 7783074 Φαξ +39 099 7783046	http://www.camcomtaranto.gov.it francesca.sanesi@ta.camcom.it marcella.forte@ta.camcom.it
Camera di Commercio di Potenza - Sportello per l'internazionalizzazione <i>(Επιμελητήριο Ποτέντζας)</i>	Τηλ: +39 0971 411357 +39 0971 412 2 75 Φαξ +39 0971 410313	http://www.pz.camcom.it http://www.forimpz.it forimpz@legalmail.it
Camera di Commercio di Reggio Calabria - Sportello per l'internazionalizzazione <i>(Επιμελητήριο Ρηγίου Καλαβρίας)</i>	Τηλ: +39 0965 384233 +39 0965 384267 Φαξ +39 0965 384200	http://www.rc.camcom.it giulia.megna@rc.camcom.it anna.crea@rc.camcom.it
Camera di Commercio di Cagliari - Ufficio Promozione <i>(Επιμελητήριο Κάλιαρι)</i>	Τηλ: +39 070 60512387 +39 070 605121 Φαξ +39 070 60512247	http://www.ca.camcom.it giampiero.uccheddu@ca.camcom.it promozione@ca.camcom.it
Camera di Commercio di Catania <i>(Επιμελητήριο Κατάνιας)</i>	Τηλ: +39 095 57361376 +39 0957361370-1 +39 0957361378 Φαξ +39 095 7361378	http://www.ct.camcom.it patrizia.mauro@ct.camcom.it gabriella.perciabosco@ct.camcom.it giuseppina.adonia@ct.camcom.it
Camera di Commercio di Palermo - Ufficio internazionalizzazione <i>(Επιμελητήριο Παλέρμου)</i>	Τηλ: +39 091 6050401 +39 091 6050219 Φαξ +39 091 582338	http://www.pa.camcom.it http://www.sprintsicilia.eu info@sprintsicilia.it rosalia.amato@pa.camcom.it concetta.amato@pa.camcom.it
Camera di Commercio di Messina - Ufficio internazionalizzazione <i>(Επιμελητήριο Μεσσίνα)</i>	Τηλ: +39 090 7772233 Φαξ +39 090 774414	www.me.camcom.it verdiglione@sprintsicilia.it
Camera di Commercio di Sassari <i>(Επιμελητήριο Σάσσαρι)</i>	Τηλ: +39 079 079 2638800 +39 079 2638815 Φαξ +39 079 2638810	http://www.ss.camcom.it http://www.promocamera.it luigi.chessa@ss.camcom.it

Camera di Commercio di Udine - Azienda Speciale Imprese e Territorio - I.TER (Επιμελητήριο Ούντινε)	Τηλ: +39 0432 273230 +39 0432 273111 Φαξ +39 0432 509469	http://www.ud.camcom.it progetti.info@ud.camcom.it manuela.carraro@ud.camcom.it
Camera di Commercio di Vicenza - Azienda Speciale della Camera di Commercio di Vicenza (Επιμελητήριο Βισσέντζα)	Τηλ: +39 0444 994910 +39 0444 994750 Φαξ +39 0444 994769	http://www.vi.camcom.it/ http://www.vicenzaqualita.org/ antonio.bellin@vi.camcom.it info@vicenzaqualita.org

6. Τράπεζες (μεγαλύτερες)

BANCA D'ITALIA Τράπεζα Ιταλίας	Τηλ: +39 06 47921	http://www.bancaditalia.it email@bancaditalia.it
ABI Associazione Bancaria Italiana (Ένωση Ιταλικών Τραπεζών)	Τηλ: +39 06 67671 Φαξ +39 06 6767457	http://www.abi.it abi@abi.it
UniCredit Banca S.p.A.	Τηλ: +39 02 88 621	http://www.unicredit.it
Banca Nazionale del Lavoro Spa (BNL)	Τηλ: +39 06 47021	http://www.bnl.it redazionebnl@bnlmail.com
Intesa san Paolo Spa Intesa Bci	Τηλ: +39 011 555 1	http://www.intesasanpaolo.com info@intesasanpaolo.com
UNIPOL Banca S.P.A. UGF Banca	Τηλ: +39051 5076111 Φαξ +39 051 5076666	https://www.unipolbanca.it/ info@unipolbanca.it
Banco di Sardegna S.p.A.. Gruppo B.P.E.R	Τηλ: +39 079 226000	http://www.bancosardegna.it relazioniesterne@bancosardegna.it
Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.A.	Τηλ: +39 0577 294111	http://www.mps.it info@banca.mps.it
Banco popolare	Τηλ: +39 045.867.5111	www.bancopopolare.it/
Gruppo Mediobanca	Τηλ: +39 02 88291 Φαξ +39 02 8829367	http://www.mediobanca.it investor_relations@mediobanca.com

Banca Popolare di Milano	Τηλ: +39 02 77001	http://www.bpm.it
Deutsche Bank	Τηλ: +39 02 4024.1	http://www.db.com

7. Διοργανωτές Εκθέσεων

FIERA DI ROMA SRL Φορέας Διοργάνωσης Εκθέσεων στη Ρώμη	Τηλ: . +39 0665074501 Φαξ +39 0665074475	http://www.fieraroma.it/presidenza@fieraroma.it
FIERA DI BOLOGNA Φορέας Διοργάνωσης Εκθέσεων στη Μπολόνια	Τηλ: +39 051 282111 Φαξ +39 051 62374004	http://www.bolognafiere.it segreteria.generale@bolognafiere.it
MOSTRA D OLTREMARE Φορέας Διοργάνωσης Εκθέσεων στη Νεάπολη	Τηλ: +39 081 7258000 Φαξ +39 081 7258009	http://www.mostradoltremare.it info@mostradoltremare.it
ENTE AUTONOMO FIERA DEL LEVANTE Φορέας Διοργάνωσης Εκθέσεων στο Μπάρι	Τηλ: +39 080 5366396 +39 080 5366398 Φαξ +39 080 5366492 +39 080 5366482	http://www.fieradellevante.it estero@fieralevante.it
FIERA DI VICENZA SPA Διοργανωτές Εκθέσεων στην Βιτζέντσα	Τηλ: +39 -0444 969111 Φαξ +39 0444 969000	http://www.vicenzafiera.it info@vicenzafiera.it
FIERA DI VERONA Ente Autonomo per le Fiere di Verona Διοργανωτές Εκθέσεων Βερόνας	Τηλ: +39 045 8298111 Φαξ +39 045 8298288	http://www.veronafiere.it info@veronafiere.it
RIMINI FIERE SPA Διοργανωτές Εκθέσεων στο Ρίμινι	Τηλ: +39 0541 744111 Φαξ +39 0541 744200	http://www.riminifiera.it segr.commerciale@riminifiera.it

8. Επιχειρηματικοί Φορείς

A.I.D.EP.I.I ASSOCIAZIONE DELLE INDUSTRIE DEL DOLCE E DELLA PASTA ITALIANE <i>(Ένωση Ιταλικών Βιομηχανιών Γλυκισμάτων και Ζυμαρικών)</i>	Τηλ.: +39 06 8091071 Φαξ +39 06 8073186	http://www.aidepi.it aidepi@aidepi.it
AIIPA - ASSOCIAZIONE ITALIANA INDUSTRIE PRODOTTI <i>(Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ειδών Διατροφής)</i>	Τηλ: +39 02 654184 Φαξ +39 02 654822	http://www.aiipa.it aiipa@aiipa.it
AIP Associazione Italiana Pellicceria <i>(Ιταλική Ένωση Γούνας)</i>	Τηλ. +39 02.798115 Φαξ +39 02 76021349	http://www.aip.it nazionale@aip.it
ANCE - ASSOCIAZIONE NAZIONALE COSTRUTTORI EDILI <i>(Ένωση Κατασκευαστών Οικοδομικών Έργων)</i>	Τηλ: +39 06 845671 Φαξ +39 06-84567550	http://www.ance.it info@ance.it
ASSITOL Associazione Italiana dell'Industria Olearia <i>(Ένωση Βιομηχανιών Ελαίων)</i>	Τηλ.: +39 06 69940058 Φαξ: +39 06 69940118	http://www.assitol.it/ assitol@assitol.it
ASSOBIBE - ASSOCIAZIONE ITALIANA DEGLI INDUSTRIALI DELLE BEVANDE ANALCOOLICHE <i>(Σύνδεσμος Βιομηχανιών Μη Αλκοολούχων Ποτών)</i>	Τηλ: +39 06 5918891 Φαξ +39 06 5924751	http://www.assobibe.it assobibe@assobibe.it
ASSOCOMUNICAZIONE ASSOCIAZIONE NAZIONALE DELLE IMPRESE DI COMUNICAZIONE <i>(Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επικοινωνιών - ΣΕΠΕ)</i>	Τηλ: +39 02 58307450 +39 0658307426 Φαξ +39 02 58307147	http://www.assocomunicazione.it informazioni@assap.it

ASSOLATTE ASSOCIAZIONE ITALIANA LATTIERO CASEARIA <i>(Σύνδεσμος Βιομηχανιών Γαλακτοκομικών Προϊόντων)</i>	Τηλ: +39 02 72021817 Φαξ: +39 02 72021838	http://www.assolatte.it assolatte@assolatte.it
ASSOLTERM ASSOCIAZIONE ITALIANA SOLARE TERMICO <i>(Ένωση Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας)</i>	Τηλ : +39 06 44340537 Φαξ: +39 06 4440872	http://www.assolterm.it segretariogenerale@assolterm.it
ASSOSOLARE Associazione Nazionale dell'Industria Solare Fotovoltaica <i>(Εθνική Ένωση Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας και Φωτοβολταϊκών)</i>	Τηλ.: +39 06 84241995 Φαξ: +39 06 84080457	www.assosolare.org info@assosolare.org
ASTOI Associazione Tour Operator Italiani <i>(Ένωση Ιταλικών Τουριστικών Επιχειρήσεων)</i>	Τηλ. +39 06 5924206 Φαξ: +39 06 5915076	http://www.astoi.com/ http://www.astoi.com/contatti.html
COLDIRETTI <i>(Συνομοσπονδία Παραγωγών Αγροτικών Προϊόντων)</i>	Τηλ. +39 06 46821 - +39 06 4682487 Φαξ +39 06 4871199	relazioniesterne@coldiretti.it http://www.coldiretti.it/Pagine/default.aspx
C.N.O. Consorzio Nazionale degli Olivicoltori <i>(Συνεταιριστική Ένωση Ελαιοπαραγωγών)</i>	Τηλ: +39 06 83797234 Φαξ +39 06 4462825	http://www.cno.it info@cno.it
CONFAGRICOLTURA <i>(Γενική Ομοσπονδία Γεωργικών Επιχειρήσεων)</i>	Τηλ: +39 06 68521 Φαξ +39 06 6861726	http://www.confagricoltura.it info@confagricoltura.it
CONFCOMMERCIO <i>(Ομοσπονδία Ιταλών Εμπόρων)</i>	Τηλ: +39 06 58661 Φαξ +39 06 5809425	http://www.confcommercio.it confcommercio@confcommercio.it
CONFCOOPERATIVE Federagroalimentare <i>(Σύνδεσμος Αγροτικών Προϊόντων)</i>	Τηλ: +39 06 86398567 Φαξ +39 06 86380677	http://www.confcooperative.it roma@confcooperative.it

CONFESERCENTI NAZIONALE (Ομοσπονδία Επιχειρήσεων)	Τηλ: +39 06 47251 Φαξ +39 06 4746886	http://www.confesercenti.it/ confes@confesercenti.it
CONFINDUSTRIA (Ομοσπονδία Ιταλικών Βιομηχανιών)	Τηλ: +39 06 59031 Φαξ +39 06 5919615	http://www.confindustria.it confindustria@confindustria.it
CONFINDUSTRIA FEDERORAFI (Εθνική Συνοσπονδία Αργυροχρυσοχόων)	Τηλ: +39 0258316111 Φαξ : +39 0258431625	http://www.federorafi.it/ web@federorafi.it
FederBio Federazione Italiana Agricoltura Biologica e Biodinamica (Ομοσπονδία Βιολογικής και Βιοδυναμικής Γεωργίας)	Τηλ. +39 051-4210272 Φαξ +39 051-4228880	http://www.federbio.it/ info@federbio.it/
F.I.F.O. Federazione Italiana Fornitori Ospedalieri (Ιταλική Ομοσπονδία Προμηθευτών Νοσοκομειακού Εξοπλισμού)	Τηλ. +39 051 4156060 Φαξ +39 051 4156061	http://www.fifo-italia.it/ segreteria@fifo-italia.it
F.N.A.A.R.C. Federazione Nazionale Associazioni Agenti e Rappresentanti di Commercio (Εθνική Συνομοσπονδία Πρακτόρων και Εμπορικών Αντιπροσώπων)	Τηλ.: +39 06 41217144 +39 02 7645191 Φαξ + 39 02 76008493	http://www.fnaarc.it http://www.networkagenti.it/ fnaarc@agenti.it - info@networkagenti.it
FARMINDUSTRIA ASSOCIAZIONE DEGLI INDUSTRIALI DEL FARMACO (Σύνδεσμος Φαρμακοβιομηχανιών)	Τηλ: +39 06 675801 Φαξ +39 06 6786494	http://www.farindustria.it
FEDERALBERGH (Ομοσπονδία Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων)	Τηλ. +39 0642034610 Φαξ +39 0642034690	http://www.federalberghi.it/ info@federalberghi.it

FEDERALIMENTARE Federazione Italiana dell'Industria Alimentare <i>(Σύνδεσμος Βιομηχανιών Τροφίμων)</i>	Τηλ: +39 06 5903380 +39 06 5903534 Φαξ +39 06 5903342	http://www.federalimentare.it segreteria@federalimentare.it
FEDERAZIONE ITALIANA DISTRIBUTORI BEVANDE <i>(Ομοσπονδία Επιχειρήσεων διανομής ποτών και αναψυκτικών)</i>	Τηλ. + 39 06 657487320 Φαξ +39 06 657487301	http://www.italgrob.it dinodimartino@italgrob.it - luisaprimiceri@italgrob.it
FEDERCHIMICA FEDERAZIONE NAZIONALE DELL'INDUSTRIA CHIMICA <i>(Ομοσπονδία Χημικών Βιομηχανιών)</i>	Τηλ: +39 02 345651 Φαξ +39 02 34565310	http://www.federchimica.it federchimica@federchimica.it
FEDEROLIO Federazione Nazionale del Commercio Oleario <i>(Εθνική Συνομοσπονδία Επιχειρήσεων Εμπορίας Ελαίων)</i>	Τηλ.: +39 06 5754201 Φαξ +39 06 5781813	http://www.federolio.it info@federolio.it
FEDEROP.IT Federazione delle Organizzazioni di Produttori della Pesca e dell'Acquacoltura Italiane <i>(Ομοσπονδία Οργανώσεων Ιταλών Παραγωγών Αλιείας και Ιχθυοκαλλιέργειας)</i>	Τηλ. +39 06 8520831 Φαξ +39 06 85352992	http://federop.it/ mario.bello@federop.it
FEDERPESCA Federazione nazionale delle imprese di pesca <i>(Ομοσπονδία αλιευτικών επιχειρήσεων)</i>	Τηλ: +39 06 67481402 Φαξ +39 06 69783728	http://www.federazionedelmare.it segretariato@federazionedelmare.it
FEDERVINI Federazione Italiana Industriali Produttori Esportatori e Importatori di Vini <i>(Ομοσπονδία Βιομηχανιών, Παραγωγών, Εξαγωγέων και Εισαγωγέων Κρασιών, Λικέρ Οξους και Συναφών)</i>	Τηλ: +39 06 4941630 +39 06 4469421 Φαξ +39 06 4941566	http://www.federvini.it federvini@federvini.it

FAIVET - Federazione Italiana Associazioni Imprese di Viaggi e Turismo (Ομοσπονδία τουριστικών και ταξιδιωτικών γραφείων)	Τηλ. +39 06 588.31.01 Φαξ +39 06/58.97.003	http://www.fiavet.it/ fiavet.nazionale@fiavet.it
GIFI Gruppo Imprese Fotovoltaiche Italiane (Ενωση Ιταλικών Φωτοβολταϊκών Εταιρειών)	Τηλ.: +39 02 3264228 Φαξ: +39 02 3264217	http://www.gifi-fv.it gifi@anie.it
UNAPROL – CONSORZIO OLIVICOLO ITALIANO (Ενωση Παραγωγών Ελαιολάδου)	Τηλ: +39 06 7846901 Φαξ +39 06 78344373	http://www.unaprol.it unaprol@unaprol.it
COSMETICA ITALIA Associazione Nazionale Imprese Cosmetiche (Ιταλική Ένωση Επιχειρήσεων Καλλυντικών)	Τηλ. +39 02 2817731 Φαξ +39 02 28177390	cosmeticaitalia@cosmeticaitalia.it http://www.cosmeticaitalia.it/
VINARIUS Associazione delle Enotecche Italiane (Ένωση με κάβες)		http://www.vinarius.it/ info@vinarius.it

9. Διεθνείς Οργανισμοί - Περιφερειακές Συνεργασίες- Διπλωματικές Αποστολές

FAO (Παγκόσμιος Οργανισμός Τροφίμων)	Τηλ: +39 0657051	http://www.fao.org FAO-HQ@fao.org
IFAD (Διεθνές Ταμείο Γεωργικής Ανάπτυξης)	Τηλ: +39 06 54591 Φαξ +39 06 5043463	http://www.ifad.org ifad@ifad.org
WFP	Τηλ: +39 06 65131 Φαξ: +39 06 6590632	http://www.wfp.org
UNDP (Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών)	Τηλ: +39 06 57056597	http://www.undp.org tipsioc@tips.org

Commissione Europea (Αντιπροσωπεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ρώμη)	Τηλ: +39-06-699991 Φαξ +39-06-6793652	http://ec.europa.eu/italia/index_it.htm lucio.battistotti@ec.europa.eu
European Investment Bank (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων)	Τηλ: +39 06 47191	http://www.eib.org info@bei.org
Adriatic and Ionian Initiative (All) (Πρωτοβουλία Αδριατικής- Ιονίου)	Τηλ: +39 071 2073715 Φαξ +39 071 2076976	http://www.aii-ps.org aII-ps@aII-ps.org
AIC - Forum of the Adriatic and Ionian Chambers of Commerce (Φόρουμ των Επιμελητηρίων Αδριατικής και Ιονίου)	Τηλ: +39 071 5898249 +39 071 5898266	http://www.forumaic.org segreteria.forum@an.camcom.it
Επιπλέον Διεθνείς Οργανισμοί στην Ιταλία μπορούν να αναζητηθούν στον κατωτέρω σύνδεσμο: http://www.esteri.it/mae/doc/LDOI.pdf		
Ξένες Διαπιστευμένες Διπλωματικές Αποστολές στην Ιταλία μπορούν να αναζητηθούν στον κατωτέρω σύνδεσμο: http://www.esteri.it/mae/doc/LDA.pdf		

10. Ξενοδοχεία (ενδεικτικός κατάλογος)

Hotel Aldrovandi	Τηλ: +39 06 3223993	http://www.aldrovandi.com
Hotel Aleph	Τηλ: +39 06 48938090 +39 06 48977 +39 06 48978 +39 06 48014	http://www.boscolohotels.com/
Hotel Alexandra	Τηλ: +39 06 4881943	http://www.hotelalexandraroma.com
Grand Hotel Ambasciatori Palace	Τηλ: +39 06 47493	http://www.ambasciatoripalace.com
Hotel Ambra Palace	Τηλ: +39 06 492330	http://www.ambrapalacehotel.com
Hotel Athena	Τηλ: +39 06 44232217 +39 06 44237379	http://www.hotelathena.it
Hotel Barberini	Τηλ: +39 06 4814993	http://www.hotelbarberini.com
Hotel Bernini Bristol	Τηλ: +39 06 488931	http://www.berninibristol.com
Grand Hotel Beverly Hills	Τηλ: +39 06 4542141	http://www.beverlyhotelrome.it
Hotel Claridge	Τηλ: +39 06 845441	http://www.hotelclaridgerome.com
Hotel Colonna Palace	Τηλ: +39 06 39 675191	http://www.hotelcolonnalpalace.com

Hotel Condotti	Τηλ: +39 06 6794661	http://www.condottipalace.com
Hotel De la Ville (Intercontinental)	Τηλ: +39 06 67331	http://www.ichotelsgroup.com
Hotel de le Minerve	Τηλ: +39 06 695201	http://www.grandhoteldelaminerve.com
Hotel De Russie	Τηλ: +39 06 328881	http://www.hotelderussie.it
Hotel Eden	Τηλ: +39 06 478121	http://www.starwoodhotels.com
Hotel Embassy	Τηλ: +39 06 4881402	http://www.hotel-embassy.com
Hotel Excelsior	Τηλ: +39 06 47081	http://www.excelsior.hotelinroma.com
Hotel Flavia	Τηλ: +39 06 4883037	http://www.hotelflavia.it
Rome Marriott Grand Hotel Flora	Τηλ: +39 06 489929 +39 06 489981	http://http://www.hotelfloraroma.com/
Hotel Forty Seven	Τηλ: +39 06 6787816	http://www.47hotel.com
Hotel Genova	Τηλ: +39 06 476951	http://www.hotel-genova-rome.com
Hotel Hassler (Villa Medici)	Τηλ: +39 06 699340	http://www.hotelhassler.com
Λοιπά ξενοδοχεία μπορούν να αναζητηθούν στο site: http://www.alberghi-in-italia.it/		